

خبرنامه انجمن آمار ایران

سال بیست و یکم - زمستان ۹۲ - شماره ۸۱

بسم الله الرحمن الرحيم

صاحب امتیاز:

انجمن آمار ایران

سردبیر:

نصراله ایران‌پناه

iranpanah@sci.ui.ac.ir

هیئت تحریریه:

حمید پزشکی

pezeshk@khayam.ut.ac.ir

هوشنگ طالبی

h-talebi@sci.ui.ac.ir

محمد حسین علامت‌ساز

alamatho@sci.ui.ac.ir

نشانی مکاتبه:

تهران، صندوق پستی ۱۶۱۴-۱۵۸۱۵

پست الکترونیک:

info@irstat.ir

پایگاه الکترونیک:

www.irstat.ir

تلفن:

۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰

دورنگار:

۰۲۱-۶۶۴۹۸۲۷

تایپ و صفحه آرایی: هدی توسلی، سعید حیاتی

طراحی جلد:

نوید ولی‌زاده

چاپ: لیتوگرافی دریای نور

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

خبرنامه‌ی انجمن آمار ایران، نشریه‌ی خبری این انجمن است که در پایان هر فصل منتشر می‌شود.

هدف اصلی از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی بزرگان آمار و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعه‌ی آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است.

برای نیل به اهداف فوق و هرچه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همه‌ی علاقه‌مندان به گرمی استقبال می‌شود. در این راستا:

- ضروری است مطالب به نشانی سردبیر، یا اعضای هیئت تحریریه ارسال شود.

- خبرنامه، در انتخاب، تلخیص و ویرایش مطالب ارسال شده آزاد است.

- مطالب دریافت شده، بازگردانده نمی‌شود. مطالب مندرج در خبرنامه، لزوماً نظر انجمن آمار ایران نیست.

فهرست مطالب

۱	سرمقاله
۱	سینار آمار، پژوهش، آینده
۲	نامه‌ها
۶	انجمن‌های آمار جهان
۷	دریچه‌ای به پژوهش
۸	سواد آماری
۱۱	آشنایی با کارشناسان رسمی دادگستری در رشته آمار
۱۳	گزارش چهاردهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور
۱۵	کتاب و نشریه برتر
۱۶	دانش‌آموختگان دوره دکتری
۱۸	مسابقه سال جهانی آمار
۱۹	اخبار دانشگاه‌ها و مراکز آماری

سرمقاله

برنام خداوند محاسب

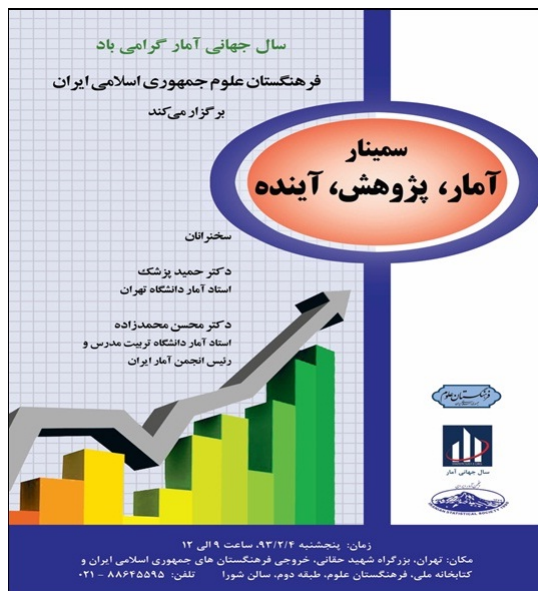
سمینار آمار، پژوهش، آینده

سال جهانی آمار

گروه علوم پایه فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران با حمایت ستاد سال جهانی آمار و همکاری انجمن آمار ایران برای گرمی داشت سال جهانی آمار سمینار آمار، پژوهش، آینده را با حضور جمعی از اعضای فرهنگستان علوم، اعضای انجمن آمار و اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های تهران در روز پنجشنبه چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ در سالن کنفرانس فرهنگستان علوم برگزار نمود. در این سمینار نیم روزه که رئیس گروه علوم پایه و تعدادی از اعضای پیوسته و وابسته فرهنگستان علوم، تعدادی از اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، تربیت مدرس، خوارزمی، آزاد اسلامی، البرز و پژوهشکده آمار حضور داشتند، آقایان دکتر حمید پزشک استاد آمار دانشگاه تهران و دکتر محسن محمدزاده استاد آمار دانشگاه تربیت مدرس و رئیس انجمن آمار ایران سخنرانی کردند.

ابتدا جناب آقای دکتر محمدزاده با گرمی داشت سال جهانی آمار و ارائه گزارش مختصری از برنامه‌ها و فعالیت‌های ستاد و شورای برنامه‌ریزی سال جهانی آمار سخنرانی خود را تحت عنوان آمار و پژوهش ارائه نمودند و اظهار داشتند فرایند پژوهش در زمینه‌ها و سطوح مختلف متشکل از مراحل است که اجرای صحیح و دقیق هر یک از آن‌ها نقشی اساسی در صحت نتایج حاصل دارند. آمار به عنوان ابزاری علمی، روش‌ها و فوننی متناسب با مراحل پژوهش را فراهم می‌آورد که به‌کارگیری صحیح آن‌ها نه تنها دقت، اعتبار و اطمینان به

امروزه انجام محاسبات پیشرفته و حتی مقدماتی آمار بدون استفاده از نرم‌افزارهای آماری امری بسیار مشکل و حتی در برخی موارد غیر ممکن است. اینکه با وارد کردن حجم بالایی از اطلاعات در نرم‌افزار و با زدن چند کلیک یا دستور ساده قادر به دریافت محاسبات پیچیده آماری در قالب نمودار، جدول و آماره‌های مختلف هستیم مسئله‌ای تعجب آور است. دانشجویان ما به سادگی به رسم بافتنگار داده‌ها، تنظیم جدول عامل‌ها در تحلیل عاملی و برآورد پارامترهای تغییرنگار در آمار فضایی می‌پردازند بدون اینکه مراحل مختلف و پیچیده انجام این دستورات را بدانند. اشراف و تسلط بر چگونگی انجام این محاسبات، نشانگر توانمندی دانشجو در جنبه دیگری از علم آمار است.

از طرف دیگر، امروزه در کنار مباحث نظری آمار در اثبات مسائل از روش شهودی و عینی‌تری در قالب شبیه‌سازی‌های آماری استفاده می‌گردد. به‌طور کلی مطالعات شبیه‌سازی دو کارکرد دارند: کارکرد اول، تایید اثبات نظری مباحث آماری که به جواب مشخص و معینی می‌رسند از طریق روش‌های محاسباتی و عددی است. کارکرد دوم زمانی است که اثبات نظری مسائل آماری به جواب معین و بسته‌ای نمی‌رسند و از روش‌های شبیه‌سازی به صورت شهودی و محاسباتی می‌توان به نتایج قابل قبولی رسید. با نگاهی به برخی از تحقیقات و پژوهشهای آماری جدید که کم‌کم نیستند به اهمیت و ارزش مطالعات شبیه‌سازی پی می‌بریم. رویکرد برخی از مجلات آماری معتبر نیز بیشتر به این جنبه از علم آمار، در قالب محاسبات و شبیه‌سازی‌های آماری می‌باشد.

منکر آن نمی‌توان شد روش‌های MCMC تحولی گسترده در روش‌ها و دیدگاه بیزی در دو دهه اخیر ایجاد کرده است. همچنین روش‌های باز نمونه‌گیری در اکثر مباحث و استنباط آماری سه دهه اخیر به‌عنوان یک روش کاربردی و محاسباتی مطرح گردیده است. پیشرفت‌های سه دهه اخیر در این زمینه‌ها مدیون پیشرفت‌های بسیار عظیم علم کامپیوتر در نرم‌افزار و به خصوص سخت‌افزار می‌باشد. بسیاری از برنامه‌های نوشته شده در این مطالعات در زبانهای مختلف برنامه‌نویسی بسیار پیچیده و مشکل است که تواما نیاز به سخت‌افزاری با قدرت و توانایی بالایی برای انجام محاسبات دارد. متأسفانه آنچه در آموزش و پژوهش آمار می‌بینیم به این بخش از آمار در قالب مطالعات شبیه‌سازی اهمیت و بهای لازم داده نمی‌شود. در اکثر گروه‌های آمار در دوره کارشناسی درس شبیه‌سازی وجود ندارد. بعضاً دانشجویان تا مقطع دکتری نیز آشنایی چندانی با این نوع از مطالعات شبیه‌سازی ندارند. توصیه می‌گردد در بازنگری دروس آمار به درس شبیه‌سازی و همچنین در تحقیقات و پژوهشهای آماری با توجه به پیشرفت‌های اخیر به این جنبه مهم از علم آمار توجه لازم صورت گیرد.

از راست به چپ: آقایان دکتر علیرضا مدقالچی، دکتر جواد بهبودیان، دکتر حمید پزشک، دکتر محمد اخوان، دکتر یوسف ثبوتی، دکتر محسن محمدزاده

از راست به چپ: میثم اسلامی، دکتر کسری علیشاهی، دکتر بردیا پناه‌بحق، سودابه معدنی‌پور، اکرم کلیدری، لیدا کلهری، زهره فلاح محسن‌خانی، انور محمدی، دکتر نسیم اصغری، دکتر مانی رضایی، دکتر علیرضا مدقالچی، دکتر جواد بهبودیان، دکتر حمید پزشک، دکتر محمد اخوان، دکتر یوسف ثبوتی، دکتر محسن محمدزاده، مهرنوش روزبهان، زهرا ناصری، آمنه آبیاری، فرحناز آیت‌اللهی، هانیه ستوده.

نامه‌ها

آقای دکتر احمد پارسیان دبیر کمیته برنامه‌ریزی علوم ریاضی

نامه جناب آقای دکتر احمد پارسیان دبیر کمیته برنامه‌ریزی علوم ریاضی در مورد دو رشته ریاضی و کاربردها و آمار و کاربردها در دوره کارشناسی که در زیر به چاپ می‌رسد. خبرنامه انجمن آمار همچنان منتظر نظرات، دیدگاهها، پیشنهادات و انتقادات اساتید محترم در مورد رشته آمار و کاربردها می‌باشد.

همکاران محترم آقایان دکتر دهقان و دکتر محمدزاده
روسای محترم انجمن‌های ریاضی و آمار ایران

با سلام

از آنجا که نامه پیوست با ذکر نام تعدادی از همکاران و اعضای جامعه علوم ریاضی ایران و از طریق مدیر کل محترم دفتر برنامه‌ریزی و پشتیبانی وزارت علوم تحقیقات و فناوری به این کمیته واصل شده، با تشکر از اظهار نظر،

نتایج پژوهش را تضمین می‌کند بلکه هنرمندانه شرایطی فراهم می‌سازد که با تحلیل بخشی از مجموعه مورد مطالعه و تعمیم نتایج، می‌توان ضمن صرفه‌جویی در وقت و هزینه‌ها، دقت نتایج و سرعت عمل را نیز افزایش داد. هرچند اهمیت استفاده از آمار بر هیچ پژوهش‌گری پنهان نیست، اما گاهی ضرورت شناسایی و به‌کارگیری روش‌های صحیح و متناسب با اطلاعات، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. سخنران ضمن تعیین جایگاه علم آمار و نقش آن در هر یک از مراحل فرایند پژوهش، مشکلات ناشی از این کم توجهی و ضرورت دقت نظر به انطباق شرایط مسئله با ویژگی‌های هر یک از فنون آماری را مطرح نمود و رسالت متخصصین آمار کاربردی در تامین نیازهای پژوهشگران رشته‌های مختلف علمی را بیان کرد. به‌علاوه اظهار داشت انجمن آمار ایران با همکاری مرکز آمار و حمایت واحدهای آمار و اطلاعات دستگاههای اجرایی کشور به دنبال تشکیل سازمان نظام آمارشناسی کشور است تا انجام طرح‌ها و فعالیت‌های آماری کشور تنها توسط افراد متخصص و متبحر آماری صورت پذیرد.

سپس جناب آقای دکتر پزشک سخنرانی خود را تحت عنوان آینده آمار ارائه نمودند و اظهار داشتند برخی آمار قرن نوزدهم را آمار داده‌های بزرگ مقیاس می‌دانند. افرادی مانند آدلف کتله در قرن نوزدهم مشغول تحلیل حجم وسیعی از داده‌ها برای پاسخ به سوالاتی ساده بودند که از سرشماری‌ها به‌دست می‌آمد. این سوالات غالباً راجع به وقایع چهارگانه تولد، ازدواج، طلاق و مرگ بود. پیرسون با ارائه مقاله‌ای مشهور در ابتدای قرن بیستم، کلید ورود به دورانی جدید از تحلیل‌های آماری را زد که به آن آمار استقرایی نام دادند. قرن بیستم یا قرن آمار داده‌های کوچک مقیاس، برای پاسخ به سوالات کمی پیچیده‌تر، سرشار از ایده‌های مبتنی بر نظریه‌های نمونه‌ای است. در این قرن افراد نابغه‌ای مانند فیشر، نیمن، هتلینگ و ... بنیان‌های اصلی آمار استقرایی را پی‌ریزی کردند. این بار نه سرشماری‌ها بلکه نمونه‌های بسیار کوچکتر از سرشماری‌ها، برای پاسخ به سوالاتی نظیر این که "آیا تیمار الف بهتر از تیمار ب تاثیر می‌کند؟" مورد استفاده قرار گرفتند. اما قرن بیست و یکم را شاید بتوان قرن آمار بزرگ مقیاس با سوالات پیچیده نامید. در این قرن سیل عظیمی از اطلاعات و آمار تولید می‌شود که سیل عظیمی از سوالات را به همراه می‌آورند. آمار دانان مسئول پاسخ‌گویی هستند. اما پاسخ به این سوالات از جاده‌ای که فیشر در قرن بیستم پی‌ریزی کرده است نمی‌گذرد! وی ضمن اشاره‌ای گذرا به تاریخچه آمار و احتمال طی دو قرن گذشته به بررسی آمار قرن بیست و یکم پرداخت و نقش استفاده از اطلاعات دیگران در طرح آزمایش‌هایی که تحت مطالعه داریم را به عنوان راهبرد آمار بیزی برای تحلیل داده‌ها بیان نمود.

دلسوزی و اظهار لطف این عزیزان، ذیلاً برخی نکات جهت اطلاع جامعه علوم ریاضی کشور به عرض می‌رسند.

۱- ضمن تشکر از تایید این همکاران محترم که از طرف جامعه علوم ریاضی کشور کمیته برنامه ریزی علوم ریاضی را مورد لطف و عنایت خود قرار داده‌اند، به اطلاع می‌رساند که تا این تاریخ کلیه نظرات واصل شده به این کمیته به دقت مورد بررسی قرار گرفته و در صورت لزوم اقدامات مربوطه نیز صورت پذیرفته است. ضمناً صرفاً جهت اطلاع به استحضار می‌رساند که در روند تهیه برنامه که بر اساس صورتجلسات کمیته برنامه ریزی از دی ماه ۱۳۸۶ شروع شده است، حداقل در دو مورد نیز به صورت عمومی نظر خواهی به عمل آمده که در مورد اول با دعوت حضوری از نمایندگان گروه‌های مجری در کل کشور در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۲ قبل از تصویب جزئیات برنامه در کمیته برنامه ریزی از جامعه درگیر نظر خواهی به عمل آمد و در مورد دوم برای تهیه ریز مواد دروس از ۴۷ نفر از اساتید متخصص و پیش کسوت با ارسال ۱۱۰ نامه رسمی نیز دعوت و نظر خواهی شد.

همچنین اعضای کمیته همواره از همفکری، اظهار نظرات و انتقادات همکاران محترم استقبال کرده و در کلیه مواردی که از ایشان جهت شرکت در جلسات نقد و بررسی نیز دعوت به عمل آمده باشد، با احساس مسئولیت مشارکت فعال به عمل آورده و بازخورد مربوطه را نیز در دستور کار کمیته مورد بررسی قرار داده‌اند.

در نهایت جهت هماهنگی و دریافت بهتر و دقیق‌تر نظرات و انتقادات مربوطه، پیشنهاد می‌شود که این مهم از طریق انجمن‌های علمی ریاضی و آمار ایران صورت پذیرد تا بتوان در عین ایجاد ارتباط نزدیک‌تر و دقیق‌تر، مباحث مربوطه را بهتر و کارشناسانه‌تر مورد نقد و بررسی قرار داد.

۲- ضمن تشکر مجدد از تایید دیدگاه‌های کمیته برنامه ریزی علوم ریاضی مبنی بر نیاز فعالیت دانشکده‌ها و گروه‌های مجری با آزادی عمل و به دور از تمرکز گرایی و صرفاً بر اساس توانمندی‌ها و مزیت‌های نسبی خود، که یکی از اهداف اصلی برنامه بوده است، موارد زیر قابل تأمل هستند.

الف) مفهوم «گرایش» در برنامه ریزی آموزشی (در چارچوب نظام فعلی آموزش عالی کشور) با مفهوم «کهاد» که در برنامه کارشناسی علوم ریاضی دیده شده است بسیار متفاوت است. لازم است به این نکته تاکید شود که گرایش در زمان پذیرش دانشجو تعیین شده، نیاز به برنامه مصوب مستقل داشته و در سیستم آزمون سراسری نیز نیاز به تعیین ظرفیت مشخص دارد و حال آنکه کهاد در مراحل انتهایی تحصیل دانشجو با دانش و شناخت بهتر توسط وی انتخاب شده و می‌تواند به صورت پویا با صلاحدید دانشگاه مجری ایجاد یا حذف شود.

ب) انتخاب کهاد در برنامه کارشناسی علوم ریاضی توسط دانشجو به هیچ وجه اجباری نیست و این برنامه حتی بدون وجود کهاد توسط دانشگاه مجری قابل تنظیم و اجرا است. (لطفاً بخش‌های ۳-۳ و ۴-۲ برنامه را ببینید)

ج) مدیریت اجرا و چگونگی ارائه دروس و هدایت دانشجویان قطعاً با گروه‌های مجری است و اساساً از دیدگاه کمیته نباید تحت تأثیر عوامل خارجی و غیر علمی قرار گیرد؛ لذا به غیر از برخی از دروسی که به لحاظ تضمین حداقل کیفیت و همچنین هماهنگی در آزمون‌های سراسری به صورت اجباری تعیین شده‌اند، قاعداً چگونگی اخذ مابقی دروس باید در چارچوب اختیارات واگذار شده در برنامه و مقررات جاری وزارت عتف، با هدایت گروه‌های مجری و با پرهیز از هرگونه تمرکز گرایی و تاکید بر نیازها و اهداف و توانمندی‌های گروه مجری صورت پذیرد. در برنامه آمده است:

۱-۱-۲ چارچوب برنامه باید دارای یک ساختار کلی از پیش تعیین شده که در آن فقط حداقل‌های لازم تثبیت شده باشند، باشد و تعیین مابقی جزئیات باید در اختیار مجری قرار گیرد.

د) عناوینی که در بند ۵ نامه مطرح شده‌اند (نظیر ریاضیات مالی و ریاضیات زیستی) اساساً اشاره به دوره‌هایی دارند که در مقطع کارشناسی ارشد (تحصیلات تکمیلی) مطرح هستند و اجرا می‌شوند و به نظر نمی‌رسد که در مقطع کارشناسی قابل ثبت به عنوان برنامه آموزشی مستقل باشند. گرچه کماکان امکان تعریف کهاد یا بسته دروس انتخابی مربوطه در صورت تمایل گروه‌های مجری در چارچوب مقررات برنامه و وزارت عتف وجود دارد. در برنامه آمده است:

۵-۴-۲. دانشگاه‌هایی که دارای هیئت ممیزه هستند موظفند مطابق مقررات این برنامه و مقررات جاری دانشگاه بخش‌هایی از برنامه را که باید با توجه به اختیارات دانشگاه، دانشکده و گروه تعیین گردند، نهایی و پس از اعلام کل برنامه و مقررات مربوطه به دانشجویان نسبت به اجرای آن اقدام نمایند. بالاخص تعیین و اعلام عمومی جداول و سرفصل‌های دروس انتخابی مشترک پایه، دروس انتخابی هسته و دروس اختیاری و کهادهای موجود الزامی است.

دانشگاه‌هایی که دارای هیئت ممیزه نیستند می‌توانند در چارچوب مقررات این برنامه به فعالیت خود ادامه دهند، هرچند هجده واحد از بخش اول جدول ۱۱ (اختیاری / کهاد) در این دانشگاه‌ها باید از دروس جداول ۱۱، ۱۲ و ۱۳ اختیار شوند. همچنین این دانشگاه‌ها می‌توانند مطابق آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه‌ها، برنامه یکی از دانشگاه‌های دارای هیئت ممیزه را انتخاب و آن را اجرا نمایند. در این صورت دانشگاه مجری موظف است کل برنامه دانشگاه مادر را به صورت یکجا انتخاب و اجرا نماید و ترکیب

خانم فرخنده السادات سجادی، کارشناس ارشد آمار، سازمان تامین اجتماعی

متن زیر حاوی درد دل، مشکلات آمار و آماری‌ها، نظرات و پیشنهادات سرکار خانم فرخنده السادات سجادی، کارشناس ارشد آمار، مدیریت درمان تامین اجتماعی استان اصفهان است که جهت چاره‌جویی و انعکاس خطاب به رئیس انجمن آمار ایران است. ضمن اقداماتی که قطعاً انجمن باید در این زمینه انجام دهد، خبرنامه انجمن نیز خود را ملزم دید که با انتشار آن در سالی که، با هدف عمومی کردن نقش آمار و اهمیت آن در جوامع، سال جهانی آمار معرفی شده بود گامی جهت عمومی کردن آمار برداشته باشد و شاید به حل این مشکل و مشکلات مشابه کمک نماید:

* وجود آمار و اطلاعات صحیح در هر سازمان نقش عمده‌ای در تحلیل عملکرد آن سازمان ایفاء نموده و کمک موثری در ارزیابی فعالیتها و برنامه‌ریزی برای آینده می‌نماید. نظر به اینکه عملکرد سازمان‌های بهداشتی درمانی، مستقیماً به حیات انسانها بستگی دارد، وجود آمار و اطلاعات از ارزش زیادی برخوردار است. در این زمینه، بیمارستان به عنوان یک سازمان اجتماعی و پزشکی، یک واحد کاملاً تخصصی است و تهیه آمار بر حسب نوع فعالیتهای تخصصی، از دیدگاه مدیریت و نظارت بر کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده و برنامه‌ریزی و کنترل فعالیت‌های مختلف که در بخش‌های گوناگون انجام می‌شود، اهمیت فراوان دارد.

با توجه به نامگذاری سال ۲۰۱۳ به عنوان سال جهانی آمار و درخواست سازمان ملل از کلیه دولت‌ها و سازمان‌ها در سراسر دنیا برای به نمایش گذاشتن اهمیت علم آمار و کاربردهای آن در گستره‌های علمی، کسب و کار، حکومت، رسانه‌ها، سیاستگذاری و جامعه و همچنین دعوت انجمن آمار ایران از تمام گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و سازمان‌های آماری کشور برای برگزاری مراسم و انجام فعالیت‌هایی مناسب و موثر با اهداف سال جهانی آمار، خواهشمند است از سوی انجمن محترم آمار ایران، در جهت رفع مشکلات و بهبود وضعیت شغلی کارشناسان آمار در بخش بهداشت و درمان اقدامات لازم صورت گیرد. در این راستا به استحضار می‌رساند طبق چارت تشکیلاتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور، مسئول/کارشناس آمار تحت سرپرستی مستقیم رئیس اداره اطلاعات، پذیرش، مدارک پزشکی و آمار بیمارستان که فارغ التحصیل رشته مدارک پزشکی است، فعالیت می‌کند. لازم به ذکر است در سال‌های اخیر رشته مدارک پزشکی به نام رشته مدیریت فن آوری اطلاعات سلامت تغییر نام داده است. آنچه در بیمارستان‌های کشور مرسوم بوده و در حال حاضر نیز در اکثر بیمارستان‌ها در حال اجراست، این است فردی که فارغ التحصیل رشته مدارک پزشکی است، مسئول آمار در بیمارستان می‌باشد. طبق کتاب "طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل مستخدمین دستگاه‌های اجرایی"، از نمونه وظایف و مسئولیت‌های مسئول پذیرش و مدارک پزشکی که در رسته

برنامه‌های مختلف از چند دانشگاه و یا انتخاب بخش‌هایی از برنامه‌های دانشگاه‌های دارای هیئت ممیزه برای اجرا در دانشگاه‌های بدون هیئت ممیزه به هیچ وجه مجاز نیست.

بدیهی است دانشگاه‌های بدون هیئت ممیزه کما فی‌السابق می‌توانند مستقلاً با توجه به نیازها و توانمندی‌های خود برنامه کارشناسی خود را در چارچوب ارائه شده تنظیم و جهت تصویب و اخذ مجوز اجرا به وزارت عتف ارسال نمایند.

۳- سه واحدی بودن دروس بر مبنای مقررات و مصوبات جاری شورای عالی برنامه ریزی است و تصمیم‌گیری در مورد چهار واحدی شدن دروس برنامه در حدود اختیارات کمیته برنامه ریزی نبوده و نمی‌تواند در دستور کار این کمیته قرار گیرد.

۴- بررسی سطح کیفی دانشجویان ورودی به رشته های علوم ریاضی و عوامل موثر بر آن مسئله مهمی است که دارای جوانب مختلف اجتماعی، اقتصادی و علمی است و می‌تواند به صورت تخصصی و کارشناسی با همکاری انجمن‌های ریاضی و آمار ایران مورد بررسی قرار گیرد. به هر حال به نظر می‌رسد که این‌گونه تحولات اجتماعی اساساً در طولانی مدت و بر اساس تجارب گذشته، سوابق ذهنی و حافظه تاریخی از تجارب عینی در جامعه اتفاق می‌افتند و عوامل موثر اساساً باید با نظرخواهی از جامعه مورد نظر جمع آوری و مورد بررسی قرار گیرند.

۵- تا کنون اعضای کمیته برنامه ریزی علوم ریاضی در تعدادی از جلسات مرتبط که توسط انجمن ریاضی ایران تنظیم و اجرا شده‌اند شرکت کرده‌اند. علی‌رغم اینکه از نظر این کمیته برگزاری جلسات هم‌اندیشی و هماهنگی قطعاً مثبت تلقی شده و باید ادامه داشته باشند، لازم به ذکر است که متأسفانه به دلیل عدم تنظیم دقیق دستور جلسات که بعضاً با مدیریت نامناسب جلسه نیز همراه می‌شود این جلسات با اتلاف وقت بسیاری از شرکت‌کنندگان همراه بوده و از نتیجه‌گیری بهینه و موثری برخوردار نیستند.

اعضای کمیته برنامه‌ریزی علوم ریاضی بر این باورند که چنانچه انجمن‌های ریاضی و آمار ایران با ایجاد هماهنگی در سطح جامعه علوم ریاضی کشور بتواند در راستای پیشبرد علوم ریاضی همت عمومی اساتید مربوطه را فارغ از مسائل صنفی راهبری کنند، با تکیه بر نظرات و پیشنهادات همکاران دلسوزی که اعتلای علوم ریاضی در کشور را مدنظر دارند، قطعاً می‌توان به اهداف عالی مورد نظر دست یافته و وضعیت علوم ریاضی را نیز در جامعه علمی کشور عزیزمان ارتقاء بخشید.

کمیته برنامه ریزی علوم ریاضی

۱- عدم آشنایی با آمار بیمارستانی قبل از اشتغال به کار در بیمارستان. آمار بیمارستانی عبارت است از انعکاس کلیه فعالیت‌های بیمارستان چه در مورد بیماران سرپایی و چه در مورد بیماران بستری و اورژانس. "آمار بیمارستانی" به عنوان یک رشته مجزا در دانشگاه‌ها ارائه نمی‌شود. اما دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در برخی دروس خود به عنوان مرجع به کتابی که در فصلی از آن به آمار بیمارستانی اشاره شده است، مراجعه می‌کنند. در این کتاب شاخص‌های آمار بیمارستانی آموزش داده شده است. اینجاست که مفاهیمی از آمار بیمارستانی مانند تخت روز فعال، درصد اشغال تخت، متوسط اقامت بیمار و... ارائه می‌گردد. متأسفانه آمار بیمارستانی حتی برای دانشجویان مدارک پزشکی که مدعی هستند به طور کامل با آمار حیاتی و آمار بیمارستانی آشنایی دارند، به عنوان یک درس دانشگاهی ارائه نمی‌شود.

۲- مسئول واحدهای آمار در مراکز بهداشتی و درمانی، به دلیل ماهیت درمانی بودن این مراکز، اغلب پزشکان و یا فارغ التحصیلان در رشته های درمانی هستند. به عبارت دیگر به دلیل پزشک-محور بودن اینگونه مراکز، پست مسئول واحد آمار به پزشک اختصاص می‌یابد. این عمل باعث شده است که متأسفانه در حال حاضر آمار در بخش بهداشت و درمان نه تنها پیشرفت نکرده بلکه در بسیاری از مواقع از صحت و سقم کافی برخوردار نباشد. سامانه‌ای که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور در بیمارستان‌ها برای ثبت آمار بیمارستانی به کار می‌رود با اشکالات فراوان و گزارش‌گیری‌های نادرست مواجه است. به نظر می‌رسد چون متولیان حوزه‌های آمار، خود آماری نبوده‌اند دلسوزی مورد نیاز در این عرصه وجود ندارد. به عنوان نمونه، رییس حوزه آمار و اطلاعات در بسیاری از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، یک پزشک عمومی است. متأسفانه با اینکه فارغ التحصیل رشته‌های مختلف آمار در مقاطع کارشناسی ارشد و حتی دکتری آمار حیاتی در این حوزه وجود دارد، اما باز هیچیک از آنها نمی‌توانند به دلیل بهداشت/درمان-محوری، عهده دار پست رئیس واحد آمار باشند. این امر باعث شده تا همانگونه که در بالا نیز اشاره شد، کارشناسان آمار از تجارب و علم خود در زمینه آمار نتوانند به نحو مطلوب بهره برداری کنند.

۳- در سال‌های اخیر، دفتر نظارت و اعتباربخشی امور درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای عمل به مأموریت اصلی خود که اعمال نظارت و کنترل جهت اطمینان از ارائه خدمات مراقبتی کیفی، ایمن و مبتنی بر شواهد علمی روز است، ضمن سیاستگذاری در راستای اهداف عالیه نظام سلامت، جایگزینی مدل اعتباربخشی را به جای ارزشیابی مراکز درمانی کشور، در دستور کار خود قرار داده است. اعتباربخشی به منظور ایجاد اعتماد عمومی از وجود و اجرای فرآیندهای مبتنی بر استاندارد و در نظر گرفتن پیامدهای سلامت، به

بهداشتی و درمانی قرار دارد، تهیه و تنظیم آمار روزانه، ماهانه و سالانه از تعداد بیماران بستری و مرخص شده و درگذشتگان بیمارستان و تحلیل آنهاست. منظور از تحلیل را نیز احتساب درصدهای اشغال تخت و غیره اشاره نموده است. تهیه آمار مراجعین به درمانگاه‌ها، سرویس‌های رادیولوژی، آزمایشگاه، داروخانه و سایر واحدها نیز نمونه‌ای دیگر از شرح وظایف آنهاست. شرایط احراز از نظر تحصیلات و تجربه

• دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی، کارشناسی یا کارشناسی ارشد در رشته مدارک پزشکی

• دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی مشروط به داشتن مدرک کارشناسی مدارک پزشکی

ذکر شده است. به همین دلیل در بیمارستان‌ها و به‌خصوص بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه، مسئولین آمار، مسئولین مدارک پزشکی نیز هستند. به عبارت دیگر فرد تحصیل کرده در رشته مدارک پزشکی، کار آمار بیمارستان را انجام می‌دهد.

در همین کتاب، آمار از رسته های فرعی رسته امور اجتماعی است و دارای چهار رشته شغلی: آمارشناس، کارشناس آمار موضوعی، کاردان آمار و کارشناس آمار کشوری است. از نمونه شرح وظایف این رسته تحلیل داده‌ها است. شرایط احراز از نظر تحصیلات و تجربه نیز دارا بودن مدرک تحصیلی در یکی از رشته‌های تحصیلی گروه آمار است.

اما اشکالی که در این تشکیلات وارد است این است که در اکثر مواقع، فارغ التحصیل رشته آمار که در واحدهای آمار بیمارستان‌ها مشغول به کار می‌شود، صرفاً به دلیل اینکه در چارت تشکیلاتی بیمارستان، واحد آمار زیر مجموعه اداره پذیرش و مدارک پزشکی است، در این واحد تنها به جمع‌آوری اطلاعات پرونده بیماران بستری یا اطلاعات مراجعه‌کنندگان سرپایی می‌پردازد و عملاً از علم او آنچنان که شایسته است استفاده نمی‌گردد. به بیانی دیگر، به جای اینکه در هر بیمارستان یک واحد آمار مستقل وجود داشته باشد و کارشناس متخصص آمار در آن واحد نه تنها مسئول آمار واحد مدارک پزشکی، بلکه مسئول کلیه آمار تولید شده در بیمارستان باشد و به تحلیل آمار جهت برنامه‌ریزی مسئولین بیمارستان بپردازد، متأسفانه به واحد آمار موجود در اداره مدارک پزشکی منتقل می‌گردد و صرفاً به انجام امور این واحد مشغول می‌شود. شایان ذکر است در برخی بیمارستان‌ها که رئیس یا مدیر بیمارستان بر اهمیت علم آمار واقف هستند، واحد آمار مستقلاً زیر نظر رئیس/مدیر فعالیت می‌کند. حتی اگر مسئول آمار فارغ التحصیل رشته مدارک پزشکی باشد. اما باز متأسفانه با تغییر شخص رئیس یا مدیر این ساختار نیز تغییر می‌کند.

با توجه به مطالب فوق، مشکلات کارشناسان آمار (فارغ التحصیلان یکی از رشته‌های آمار محض، کاربردی، زیستی) شاغل در بیمارستانهای کشور به شرح زیر می‌باشد:

آید که در آن

۱- کلیه مراکز دولتی و خصوصی کشور موظف گردند، مسئولیت حوزه‌های مختلف آماری را به عهده متخصصین رشته آمار واگذار نمایند.

۲- سیستم جمع‌آوری اطلاعات و آمار بیمارستانی اصلاح و در حد استانداردهای موجود قرار گیرد.

۳- با اصلاح چارت تشکیلات بیمارستانی در وزارتخانه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در کلیه بیمارستان‌ها و مراکز درمانی کشور اعم از بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی، بیمارستان‌های خصوصی، خیریه، تأمین اجتماعی و وابسته به سایر سازمانها، واحد آمار در بیمارستان مستقل و مستقیماً تحت نظارت رئیس/مدیر بیمارستان فعالیت نماید.

در آخر نیز پیشنهاد می‌گردد در کشور متناسب با نوع فعالیت سازمان‌ها، کارشناس آمار آن سازمان آموزش داده شود. برای این منظور، ایجاد موسسات آماری در سطح کشور که همانند مراکز فنی و حرفه‌ای به معرفی و آموزش شغل‌های متفاوت می‌پردازند، ضروری به نظر می‌رسد. موسساتی که در آنها کارشناسان آمار ضمن گذراندن دوره‌های آموزشی هم به‌طور نظری و هم عملی با حرفه سازمانی که قرار است در آنجا مشغول فعالیت شوند، آشنا گردند.

انجمن‌های آمار جهان

دکتر رحیم چینی‌پرداز، گروه آمار دانشگاه شهید بهرمان اهواز

Chinipardaz_r@scu.ac.ir

انجمن آمار آمریکا

انجمن آمار آمریکا^۱ با نام اختصاری ASA از نظر قدمت دومین انجمن آمار جهان و از قدیمی‌ترین انجمن‌های علمی در آمریکا است. تعداد اعضای این انجمن حدود ۱۸۰۰۰ است که شامل بعضی سازمان‌های دولتی نیز می‌شوند.

• تشکیلات

انجمن آمار آمریکا به سه صورت تقسیم بندی می‌شود. یک تقسیم‌بندی انجمن به صورت منطقه جغرافیایی است که فصل خوانده می‌شود. در این میان ۷۸ منطقه در آمریکا و کانادا وجود دارد که در کنار انجمن اصلی فعالیت‌های مستقل را دنبال می‌کنند. نام این فصل‌ها معمولاً با نام آن منطقه (معمولاً نام ایالت) و سپس نام انجمن است. در یک تقسیم‌بندی دیگر بخش‌های انجمن هستند که در حقیقت تقسیم‌بندی موضوعی (علمی) انجمن را تشکیل می‌دهند. تعداد این بخش‌ها ۲۲ است. کمیته‌های انجمن که بیش از ۶۰ می‌باشند، فعالیت‌های اجرایی و اهداف خاص و با عناوین خاص وجود دارند. کمیته‌ها برای همایش‌ها،

عنوان یک ابزار سیستماتیک و هدفمند، جهت تأمین ایمنی بیمار، همراهان و کارکنان و بهبود مستمر کیفیت تمام خدمات قابل ارائه در بیمارستان، مدیران و رهبران نظام سلامت را در عمل به وظایف خطیر خود در حوزه مراقبتی یاری می‌نماید [کتاب استانداردهای اعتباربخشی بیمارستان در ایران، ۱۳۸۹]. در این راستا بیمارستان‌های کشور بر اساس استانداردهای اعتباربخشی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. بدین منظور سنجه‌هایی در ارتباط با اعتباربخشی وجود دارد و برای هر یک از واحدهای بیمارستانی (به جز واحد آمار) سنجه‌ای در نظر گرفته شده است. نکته جالب توجه اینجاست که در انتهای هر سنجه، بخشی به تحلیل داده‌ها اختصاص دارد و کارشناس آمار بیمارستان بایستی ضمن تعریف شاخص برای هر واحد، اقدام به اندازه‌گیری و تحلیل آن شاخص بپردازد. اما سنجه‌ای برای ارزیابی واحد آمار موجود نیست و این به دلیل آن است که واحد آمار زیر مجموعه واحد مدارک پزشکی است و نگاه جزئی به این واحد، نقش واحد آمار را در بیمارستان بسیار کم رنگ جلوه داده است. حتی در سنجه‌های واحد مدارک پزشکی، نامی از واحد آمار برده نشده است. البته منظور از این بحث در اینجا، نداشتن سنجه برای واحد آمار نیست، بلکه نادیده انگاشتن این واحد و در نظر نگرفتن آن به عنوان یکی از واحدهای کلیدی بیمارستان است. همچنین اگر طبق چارت تشکیلاتی، واحد آمار زیر مجموعه مدارک پزشکی است چرا شرح وظایف آن طبق تشکیلات بیمارستان نیست؟! به عبارتی دیگر آنجا که برای به‌دست آوردن حق خود، خواستار مستقل شدن در بیمارستان هستند، طبق چارت تشکیلاتی کشور که سالهاست مورد بازنگری و اصلاح در این زمینه قرار نگرفته، موظف به قرارگرفتن در یکی از واحدهای جزئی اداره مدارک پزشکی باشند، اما آنجا که اعتراض می‌کنند طبق شرح وظایف تشکیلات مدارک پزشکی کشور، بسیاری از امور محوله در بیمارستان بر عهده آنها نیست، با این پاسخ مواجه می‌شوند که چون "آمار" هستید، به اجرای آنها موظفید.

هم اکنون در بیمارستان‌ها واحدی به نام واحد بهبود کیفیت وجود دارد. گرچه کلیه تحلیل‌های آماری توسط کارشناسان آمار بیمارستان انجام می‌گیرد ولی تمامی نتایج به نام واحد بهبود کیفیت بیمارستان گزارش می‌گردد. به گونه‌ای که بسیاری از افراد می‌پندارند تحلیل‌های آماری توسط کارشناسان دفتر بهبود انجام می‌گیرد. البته شکی نیست که یک کارشناس آمار به تنهایی قادر به تحلیل داده‌ها نیست. اما اینکه جایگاه او در بیمارستان آنچنان که شایسته است، تعریف نشده، باعث می‌گردد انگیزه‌های کارشناسان آمار تحلیل رفته و با توجه به عدم رضایت شغلی، به گونه ای از "آمار" بودن خود پشیمان باشند.

لذا خواهشمند است در سطح ملی از سوی انجمن آمار ایران طرحی به اجرا در

¹ American Statistical Association

فیشر^۴، الیور پی بادی^۵ و لموئل شتوک. این افراد از رشته‌های تحصیلی غیر از آمار و از دانشگاه‌های معتبر آمریکا بودند. هدف اولیه آنان جمع آوری، نگهداری و انتشار اطلاعات آماری در بخش‌های مختلفی بود که به علوم انسانی مربوط می‌شد.

اولین رییس انجمن که تحت عنوان «انجمن آمار آمریکا» تأسیس شده بود، فلچر برای یک دوره هفت ساله (۱۸۳۹-۱۸۴۵) بود. اولین جلسه سالانه انجمن در ۱۸۴۰ برگزار شد.

این انجمن ابتدا افراد ساکن آمریکا را شامل می‌شد. اولین افراد خارجی عضو این انجمن آدولف کتله^۶، و سپس فلورانس نایتینگل^۷ به عنوان اولین زن (۱۸۷۴) بودند. در پنجاه سال اول تأسیس حوزه فعالیت‌های انجمن در ایالت بوستون بود.

در دوران ریاست والکر^۸ این انجمن تبدیل به یک سازمان ملی شد و در سال ۱۸۸۸ مجله اصلی آمار (JASA) را به صورت فصلنامه منتشر کرد.

دریچه‌ای به پژوهش

فرشید خانزاده پژوهشکده‌ی آمار و عادل محمدپور دانشگاه صنعتی امیرکبیر

farshid.khanzadeh@yahoo.com

۳- نوشتگان خاکستری (مقاله‌های داوری نشده)

از زمان ارسال مقاله به یک مجله علمی-تخصصی تا زمان انتشار معمولاً هفته‌ها، ماه‌ها، یا حتی سال‌ها طول می‌کشد؛ زیرا مقاله باید مراحل ارزیابی و اصلاح را بگذراند و اغلب داوران هم بسیار سختگیرند. نیاز به گردش اطلاعات در جامعه علمی در باره جدیدترین یافته‌ها موجب شده است که پژوهشگران، مقاله‌های خود را پیش از ارزیابی یا داوری، منتشر کنند. چنین مقاله‌هایی را در زبان انگلیسی، *preprint* یا *workingpaper* می‌نامند. گاهی نیز به مجموعه این‌گونه مقاله‌ها «نوشتگان خاکستری»^۹ می‌گویند. انتشار سریع مقاله‌های داوری نشده، این امکان را به نویسندگان‌شان می‌دهد که نظر افراد مختلف را دریافت کنند و مقاله را پیش از ارسال به مجله‌ها اصلاح کنند. همچنین با توجه به آزاد بودن دسترسی به این مقاله‌ها، میزان ارجاع به آن‌ها

²William Cogswell

³Richard Fletcher

⁴John Dix Fisher

⁵Oliver Peabody

^۶آدولف کتله (۱۸۷۴-۱۷۹۶) از صاحب نظران بزرگ قرن نوزدهم آمار بلژیک، موسس انجمن آمار لندن (که بعدها به نام انجمن سلطنتی آمار انگلیس تغییر نام داد). کتله از اولین کسانی است که حوزه آمار را به علوم اجتماعی توسعه داد. اولین کسی است که سرشماری علمی در بلژیک را انجام داد. شاخص توده بدن که از معیارهای مهم سلامت محسوب می‌شود از ابتکارات علمی کتله است. ^۷فلورانس نایتینگل (۱۹۱۰-۱۸۲۰) ایتالیایی اگرچه برای بسیاری یک پرستار و خدمت‌گذار مجروحین جنگی محسوب می‌شود. اما او در ادامه فعالیت برای کاهش تلفات جنگی متوسل به استفاده از آمار شد و روش‌هایی برای کاهش تلفات جنگی را با روش‌های آماری آموزش داد. بعدها او چارت‌های سطحی، چارت‌های دایره‌ای و میانگین‌های سایه‌دار را نیز وارد علم آمار کرد. او در سال ۱۸۵۸ عضو انجمن سلطنتی آمار انگلیس و در سال ۱۸۹۱ استاد دانشگاه اکسفورد شد. برای اطلاع بیشتر از فعالیت‌های نایتینگل و کتله می‌توان به کتاب تاریخ آمار و احتمال تالیف چینی پرداز (۱۳۹۱) مراجعه کرد.

⁸Francis A. Walker (1837-1873)

انتشارات مسائل آموزش و غیره تشکیل می‌شوند. اغلب مدارک و نامه‌های اولین این انجمن را می‌توان در سایت دانشگاه ایالتی ایوا به دست آورد.

• انتشارات

انجمن هم در زمینه چاپ کتاب، مجلات علمی فعال است. علاوه بر آن هر سال مقالات برگزیده در نشست‌های سالانه آماری را تحت عنوان *JSM Proceedings* چاپ می‌کنند.

مجلات علمی انجمن عبارتند از:

- Journal of the American Statistical Association (JASA)
- The American Statistician (TAS)
- Journal of Business Economic Statistics (JBES)
- Journal of Agricultural, Biological, and Environmental Statistics (JABES)
- Journal of Computational and Graphical Statistics (JCGS)
- Technometrics (TECH)

انجمن دو مجله علمی دیگر به صورت آنلاین چاپ می‌کند:

- Journal of Statistics Education (JSE)
- Journal of Statistical Software (JSS)

• چگونگی تشکیل انجمن

در تاریخ ۲۷ نوامبر ۱۸۳۹ پنج نفر در اتاقی از انجمن آموزش آمریکا در شهر بوستون آمریکا برای تشکیل انجمن آمار تشکیل جلسه دادند. این پنج نفر عبارت بودند از ویلیام کوگسول^۲، ریچارد فلچر^۳، جان دیکس

می‌دهند.

مقاله‌هایی که مربوط به علوم آماری‌اند، عمدتاً در وبگاه «آرخیو» (*arXiv*) منتشر می‌شوند. برای ارسال مقاله به این وبگاه، نخست باید ثبت نام کنید. در حین ثبت نام باید زمینه‌های علمی مورد علاقه‌تان را نیز تعیین کنید. سپس فایل حروف‌نگاری شده مقاله با نرم‌افزار *LaTeX* را ارسال (*upload*) می‌کنید. چنانچه ارسال فایل با موفقیت انجام گیرد، فایل *PDF* از مقاله‌تان ایجاد و به شما نشان داده می‌شود، که باید آن را تأیید کنید. پس از تأیید، مقاله‌تان به دادگان «آرخیو» افزوده و خبرش بلافاصله برای همه کسانی فرستاده می‌شود که دست‌کم یک زمینه علمی مورد علاقه‌شان با شما یکسان است.

نیز ممکن است بیشتر شود. اما مهم‌تر از همه این که افراد با انتشار سریع مقاله‌شان می‌توانند ایده خود را رسماً در تاریخ اصلی (نه در تاریخ انتشار مجله) ثبت کنند و خطر سرقت آن را به حداقل برسانند.

از سال ۱۹۹۱ میلادی، اکثر مقاله‌های داوری‌نشده از طریق اینترنت منتشر می‌شوند. رشد روز افزون تعداد این‌گونه مقاله‌ها باعث شده است که دادگان‌هایی در اینترنت به آن‌ها اختصاص یابد. بعضی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های پژوهشی نیز مخزنی^{۱۰} از مقاله‌های داوری‌نشده و گزارش‌های علمی و پایان‌نامه‌ها ایجاد کرده‌اند که بسیاری از آن‌ها نیز از طریق اینترنت، قابل دست‌یابی است. بعضی از مشهورترین دادگان‌های اینترنتی مقاله‌های داوری‌نشده در جدول ۱ معرفی شده‌اند. تقریباً همه این وبگاه‌ها خدمات خود را به‌صورت رایگان انجام

جدول ۱. شماری از مشهورترین دادگان‌های مقاله‌های داوری‌نشده

نام دادگان	نشانی اینترنتی	زمینه‌های فعالیت (به ترتیب الفبایی)
arXiv	http://arxiv.org	آمار، اقتصاد مالی، ریاضیات، زیست‌سنجی، علوم رایانه، فیزیک
bioRxiv	http://www.biorxiv.org	زیست‌شناسی
Nature Precedings	http://precedings.nature.com	پزشکی، زیست‌شناسی، شیمی، علوم زمین
PeerJ PrePrints	http://www.peerj.com	پزشکی، زیست‌شناسی، علوم سلامت
Philica	http://www.philica.com	همه زمینه‌ها
Research Papers in Economics (RePEc)	http://repec.org	علوم اقتصادی
Sciencepaper Online	http://www.paper.edu.cn/en	همه زمینه‌ها
Social Science Research Network (SSRN)	http://www.ssrn.com	علوم اجتماعی، علوم انسانی

از سازمان، ممکن است داده‌هایی مفید ولی دور از چشم همگان وجود داشته باشد، طبیعی است که باید به دنبال راه‌هایی برای شناسایی این داده‌ها و تبدیل آنها به اطلاعات مفید باشیم، تا با بکارگیری این اطلاعات در رویه تصمیم‌گیری بتوانیم تصمیماتی دانش‌محور گرفته و مدیریتی خردمندانه را ارایه نماییم. مطالعات آماری در سازمان و مخصوصاً حوزه منابع انسانی، در جهت شناسایی محیط خارجی و داخلی سازمان و بهبود مستمر در تمام ابعاد به مدیران کمک می‌کند.

تمامی سازمانها برای حفظ و ارتقاء پیوسته و بهبود مستمر، نیازمند سه عنصر اساسی دانش، خلاقیت و بهره‌وری می‌باشند. یکی از سیستم‌هایی که باعث ارتقای دائمی و مستمر این سه عنصر می‌شود، علم آمار و استفاده از روشهای آن به منظور زدودن غبار نادانی از فضای تصمیم‌گیری و تکرار عادت‌ها بدون دانش است. علم آمار حاوی روشهایی است که برای فعال نمودن توان فکری مدیریت در ایجاد بهبودهای مستمر در کارهای مربوط می‌تواند به‌کار رود. بهبودی مستمر

سواد آماری

افشین آشفته، نماینده پروژه سواد آماری در ایران (ISLP)

A.Ashofteh@SavadAmari.com

سواد آماری برای مدیران

همانطور که گفته شد مباحث سواد آماری به کل افراد جامعه با هر جنسیت و هر گروه سنی مربوط می‌شود و دانستن آن در حد سواد خواندن و نوشتن لازم دانسته شده است. اجازه می‌خواهم مبحث این ستون را با سواد آماری برای مدیران شروع کنیم.

آنچه مسلم است حتی قویترین مدیران نیز نمی‌توانند ادعا کنند که بدون استفاده از علم آمار، اطلاعات کافی از تمامی جوانب سازمان داشته و می‌توانند بهترین راه حل‌ها را برای حل مشکلات ارائه نمایند. اگر بپذیریم در هر سطحی

^{۱۰}institutional repository

که می‌تواند پروانه‌های زیبا و سبک بال را از کرمی زشت و سنگین بیافریند. اجازه دهید بحث را بازتر کنیم.

برخی از مدیران علی‌رغم اینکه یکی از مصرف‌کنندگان اصلی آمار و اطلاعات هستند ترجیح می‌دهند به جای توجه به نیاز روزانه خود به آمار به موقع و تفسیر درست آن، تنها به دانش مدیریت تکیه کنند. پر واضح است که مدیران به استفاده و تفسیر داده‌های آماری برای برنامه‌ریزی و گرفتن تصمیمات درست و به موقع نیاز دارند. شاید به علت همین است که اول آبان ماه هر سال روز آمار و برنامه‌ریزی نامگذاری شده است و این نامگذاری نشانگر اهمیت موضوع است.

اضافه کردن مباحث سواد آماری به مباحث لازم علم مدیریت، کمک خواهد کرد تا مدیران تفکر سیستمی و درستی در ارتباط با داده‌های حوزه مدیریت خود پیدا کنند. سواد آماری برای مدیران به دور از مباحث تئوریک سنگین آمار و احتمالات، بر روی درک صحیح و استفاده به موقع از داده‌ها و آمارهای ارایه شده تمرکز می‌کند تا قابلیت درک روابط و شواهد واقعی محیط کسب و کار را به مدیران اهدا کند. دوری از مباحث صرفاً تئوریک آمار ممکن است در نگاه اول، مباحث سواد آماری برای مدیران را ساده نشان دهد ولی در واقع ایجاد یک درک صحیح، عمیق و کاربردی در زمینه آمار به هیچ وجه کار ساده‌ای نیست و نیاز به تلاش فراوان توسط متخصصان این حوزه دارد. به قول معروف سخن ساده گفتن، سخت است.

به نظر می‌آید اطلاع از مباحث ریاضی و محض علم آمار و احتمال نباید یک الزام برای مدیران تلقی شود. در حقیقت وقتی می‌گوییم مدیران در سراسر دنیا به آمار نیاز دارند سوء تفاهمی صورت می‌گیرد و از آمار به مباحث تئوری علم آمار و احتمال برداشت می‌شود. بنابراین مباحثی مانند احتمالات، نمونه‌گیری و خطاهای آن، توزیع‌های آماری، فاصله اطمینان، آزمون فرض، معنی‌داری، مدلسازی، پیش‌بینی و مباحثی از این قبیل برای آنها تجویز می‌شود. مباحثی که شاید کاربرد شایسته‌ای از آمار را برای مدیران متصور نمی‌کند، گرچه مبانی آمار و تفکر احتمالی و غیر حتمی را پیش روی آنها قرار می‌دهد و برداشتی از داده را با درصدی خطا میسر می‌سازد.

برای افرادی که هر دو محیط علمی و عملی آمار را تجربه کرده‌اند پر واضح است که علم آمار ارایه شده به مدیران با آنچه در عمل با آن سر و کار دارند نیاز به همخوانی بیشتری دارد. به راستی برای ایجاد درک صحیح خطاهای آماری، معنی‌داری، فواید تصادفی بودن نمونه و غیره برای مدیران چه نیازی به بیان کلیه نکات فنی و فرمولهای ریاضی آن است؟ اینکه مدیری بداند توزیع نرمال دارای چه فرمولی است در کجای کار عملی و مدیریت از آن استفاده خواهد کرد؟ مبحث سواد آماری، بیشتر از آنکه به چنین مباحثی بپردازد به درک درست مدیران از آمارهای مدیریتی اهمیت می‌دهد، چرا که آنها یکی از مصرف‌کنندگان اصلی آمار و اطلاعات هستند.

نکته مهمی که برنامه‌ریزان در تفکر آماری می‌توانند مورد توجه قرار دهند تفاوت نگاه آمار به اطلاعات نسبت به تفکر غیر آماری است. علی‌رغم ارتباط قوی این

علم با علوم دیگر باید گفت که اطلاعات آماری ارتباط صددرصد با مفهوم و متن ارائه شده در گزارش آماری دارد و اعداد و ارقام آماری، به تنهایی نشان‌دهنده چیزی نخواهند بود. به‌طور دقیقتر، مباحث آماری به‌صورت مجرد، قابل تجزیه و تحلیل نیستند. برای مثال گرچه ده درصد یک عدد قابل قبول برای انجام محاسبات ریاضی است ولی به تنهایی در تفکر آماری مفهومی ندارد و این سوال را پیش می‌آورد که ده درصد چه چیزی یا چه موضوعی؟ در حقیقت بیان اعداد در یک مفهوم ارائه شده نیاز به توانایی استنباط و برقراری ارتباط بین آن اعداد و مفهوم مورد اشاره دارد.

شاید یک مدیر یا فرد آماردان در خدمت مدیریت یک سازمان، بتواند تمامی محاسبات لازم برای به دست آوردن اطلاعات آماری را انجام دهد، ولی بیان درست و استنباط صحیح از آمار ارائه شده چیز دیگری است. برای مثال درک این مطلب که ضریب همبستگی لزوماً رابطه علت و معلولی را نشان نمی‌دهد ولی برای مطالعه یک رابطه علت و معلولی دانستن مقدار ارتباط می‌تواند راهگشا باشد، نکته‌ای است که در فرمول‌های همبستگی توانایی نشان دادن آن وجود ندارد. شنیدن این مطلب که کشوری بهترین رشد ناخالص ملی و سطح بهداشت را در منطقه خود دارد، شاید برای فردی که تفکر آماری ندارد جالب باشد، ولی یک مدیر با سواد آماری که لزوماً متخصص رشته آمار نیست در لغت "بهترین" کنجکاوی کرده و اختلاف معنی‌دار با کشورهای بعدی را جستجو خواهد کرد چرا که ممکن است بهترین کشور لزوماً اختلاف معنی‌داری با رقبای خود نداشته باشد. این مطلب به تسلط کامل بر فرمول‌های اختلاف معنی‌داری نیاز ندارد بلکه آنچه نیاز دارد تفکر آماری است.

همانطور که می‌دانیم فرضیات آماری می‌تواند نتایج یک بررسی آماری را تحت تاثیر قرار دهد. برای مثال اگر نمونه مورد بررسی را حداقل نمونه لازم در نظر بگیریم می‌توانیم امیدوار باشیم اختلافات بین گروه‌ها بیشتر نشان داده شود و یا برای کاهش اختلافات بین گروه‌های مورد بررسی شاید با افزایش حجم نمونه به مقصود بهتر برسیم. یک مدیر دارای سواد آماری می‌داند که در نظر گرفتن فرضیات ابتدایی یک بررسی آماری بر اساس داده چقدر می‌تواند بر روی درصدهای به دست آمده از یک مطالعه آماری تاثیر بگذارد. مخصوصاً زمانی که فاکتورهای مرتبط و مداخله‌گر وجود دارند. برای مثال یک مدیر ارشد ممکن است رییس یک بخش را بر اساس پایین بودن نرخ کارایی بازخواست کند حال آنکه به وضعیت نامناسب محیطی و عوامل تاثیرگذار بیرونی دقت نکرده است. یک مدیر دارای سواد آماری توانایی شناخت متغیرهای مداخله‌گر و فرضیات آماری را کسب کرده و در تفسیر اخبار و گزارش‌های آماری به آن توجه دارد.

نکته بعدی توجه به تفکر ارزیابانه است. مدیران باید دارای قابلیت درک مقدار حمایت شواهد آماری از یک نتیجه‌گیری یا تصمیم مدیریتی باشند. برای یک مدیر شناخت اعداد و یا انجام سریع محاسبات ذهنی لزوماً مهم نیست که شاید این توانایی در یک فرد عادی نیز باشد. بلکه نیاز به هنر ارزیابی اعداد به عنوان شواهد آماری مطرح است و اینکه در استنباط نتایج یک تحقیق آماری بتواند مطالب ارائه شده را به‌طور صحیح و واضح تحلیل کرده و به عنوان مثال متوجه

شود که اریبی ایجاد شده در نتایج یک تحقیق دارای اهمیت بیشتری از تصادفی بودن یا نبودن نمونه‌ها است و نتایج را بیشتر تحت تاثیر قرار می‌دهد یا خیر. موضوع دیگر تفکر قضاوت‌گرانه است. این قدرت تفکر در یک مدیر به او این امکان را می‌دهد که در مورد اینکه چه چیزی را باور کند یا بر اساس داده‌های آماری انجام دهد، تصمیم درست بگیرد. در حقیقت او می‌داند چرا این تصمیم بهترین است و دلایل آن چیست. این امر محقق نمی‌شود مگر اینکه وی با مفاهیمی مانند هزینه-فایده و ارتباط آن با احتمال و ریسک در هنگام تصمیم‌گیری آشنا باشد و نتایج آماری ارائه شده در این زمینه‌ها را تحلیل کند. مطالب ارایه شده، مفاهیمی از علم آمار است که کارکنان سازمان‌ها، مخصوصاً مدیران، با این مطالب درگیر هستند تا بتوانند تصمیمات درست را بر اساس درک صحیح از آمارهای ارائه شده، برای سازمان خود به ارمغان آورند. شاید شایسته باشد این را سواد آماری برای مدیران بنامیم و با توجه به اینکه سال ۲۰۱۳ را سال جهانی آمار می‌دانیم، جهت گسترش بیش از پیش آن از خود سوال کنیم "چه اطلاعات آماری در محیط داخلی و خارجی سازمان، رسانه‌ها و جامعه برای کارکنان و مخصوصاً مدیران و برنامه‌ریزان وجود دارد که باعث می‌شود برنامه‌ریزی و آمار، در یک روز ملی، کنار یکدیگر قرار داده شوند؟" سواد آماری برای مدیران، نیازهای آماری آنها را بر اساس آمارهایی تعریف می‌کند که هر روز در فعالیت مدیریتی خود با آن سروکار دارند و مطمئناً هدف آن ایجاد یک آماردان علمی و تئوریک نیست.

حجم داده‌های آماری روز به روز در حال افزایش است و در دنیای کنونی، جنس اطلاعات آماری از داده‌های به دست آمده بر اساس آزمایش‌ها، به داده‌های حاصل شده از مشاهدات تغییر پیدا کرده است. مباحث نسبتاً جدیدی مانند داده‌کاوی و تحلیل منابع داده‌ای حجیم در کنار مباحث سنتی مانند طرح آزمایش‌ها و نمونه‌گیری مطرح شده‌اند و مطالعات قبل و بعدی، جای خود را به مطالعات چندسطحی و داده‌های پنل، فضایی، سانسور شده، رکورد و غیره واگذار کرده است. این تغییرات را هنگامی که در کنار نیاز به تصمیم‌گیری بر اساس اطلاعات و تحلیل‌های مستند و علمی بگذاریم، عمق قضیه و نیاز روز افزون به افزایش دانش در زمینه آمار مشخص می‌شود.

سوال اصلی این است. آیا لازم است تا یک مدیر خردمند، توسط تحلیل درست موقعیت و انجام واکنش به موقع بر اساس بررسی‌های علمی و صحیح، پاسخگوی نیازهای واقعی حوزه مدیریت خود باشد؟ اگر پاسخ مثبت است، منطقی است که مدیران، راهبرد تقویت سواد و تفکر آماری را بیش از پیش در حوزه مدیریتی خود تقویت کنند و نام آن چیزی را که بر اساس تجربه انجام می‌دهند را بطور علمی نیز بشناسند.

در دنیای امروز چنین به نظر می‌رسد که گزارش‌های مدیریتی نیازمند مباحثی عددی و استنباطی از علم آمار هستند که مدیران را به داشتن تفکر آماری بیش از پیش سوق می‌دهد. مباحثی که با تجربیات و نیازهای روزانه آنها منطبق بوده تا بتوانند مسایل خود را به طور کاملاً کاربردی در مباحث طرح شده ببینند. در حقیقت در دنیای اطلاعات و دانش امروزی، همراهی مثلث‌گونه مدیریت،

تصمیم‌گیری و سواد آماری، کلید ایجاد مدیریت کاربردی و موثر است. به نظر نویسنده رعایت اصول سواد آماری (Statistical Literacy) در یک گزارش مدیریتی می‌تواند درک مطالبی از قبیل این مطلب که برخی از نتایج فرآیندهای تصادفی موجود در دنیا در تعداد مناسب وقایع مفهوم پیدا می‌کنند را سهل کند. در حقیقت، زمانی که تعداد محدودی منابع اطلاع در رابطه با یک فرآیند تصمیم‌گیری در اختیار است، سخت می‌توان به اطلاعات صحیح مورد انتظار دست پیدا کرد و باید به تعداد مطلوبی از داده‌های صحیح، به هنگام و مرتبط دسترسی داشت که به صورت علمی گردآوری شده‌اند. شناخت جایگاه مطالعات آماری در بررسی‌های محیط خارجی و داخلی سازمان جهت تشخیص وضعیت موجود و مطلوب در راستای تمام برنامه‌ریزی‌های کلان و راهبردی تا جزیی و همچنین تهیه شاخص‌های مناسب جهت کنترل و ارزیابی وضعیت و میزان احراز شدن اهداف برنامه برای یک مدیریت موثر می‌تواند حیاتی باشد. توانایی تشخیص یک مطالعه آماری خوب از یک مطالعه ناکامل و آشنایی کلی با کارکردها و نقاط قوت و ضعف روش‌های مختلف تحلیل داده، بدون نیاز به فرمول‌های ریاضی یا مبانی محض احتمالی آنها، پایه و اساس کار است که تمرکز بیشتر بر روش‌های آماری مانند شاخص‌سازی، مدل‌سازی، مدیریت ریسک و پیش‌بینی آینده بر اساس علم آمار و مدل‌های ارائه شده را می‌طلبد. برای مثال آشنایی با کارکرد روش شبیه‌سازی مونت کارلو یا انواع روش‌های دیگر شبیه‌سازی در تحلیل ریسک و نحوه تفسیر نتایج مربوط به آن در عصر حاضر کاری پیچیده و دور از انتظار نیست. درک رابطه شیوع و بروز در روابط بیان شده توسط آمار، همانقدر برای یک مجموعه مدیریتی لازم است که درک رابطه بین سهام و بازده در اقتصاد یا بدهی و کسر بودجه در حسابداری لازم است. همانطور که می‌دانیم ممکن است در یک زمان مشخص و ثابت نرخ بیکاری در یک تجارت خاص قابل کاربرد و تکرار باشد ولی شیوع بیکاری در طول زمان، نرخ افزایش بیکاری را تغییر داده و نتایج با گذشت زمان تغییر خواهد کرد و در حقیقت شیوع یک واقعه، در نتیجه رفتار بروز یافته کنونی، ممکن است نتایج آینده را متفاوت سازد. درک نیاز و فایده بررسی آماری برخی گروه‌ها و وقایع به‌صورت جداگانه، مانند درک الزام بررسی جداگانه ریسک سازمان‌های قدیمی و جدید و یا بررسی آماری شکایات نه تنها بر اساس تعداد آنها بلکه بر اساس شدت تاثیر آنها در اعتبار سازمانی مانند برخی مفاهیم حسابداری است که نیاز به بررسی جداگانه هزینه‌های ثابت و متغیر، قابل کنترل و غیر قابل کنترل و مستقیم و غیر مستقیم دارند و این الزام باید در یک گزارش مدیریتی مطلوب در نظر گرفته شود.

در زمان کنونی که در مجاورت سال جهانی آمار قرار گرفته است پیشنهاد می‌شود میزان آشنایی خود را با مباحثی نه چندان تخصصی آماری مانند موارد زیر بسنجیم و جایگاه خود را در زمینه تفکر آماری ارزیابی کنیم تا بتوانیم اول آبان ماه امسال، با صلابت نام آمار را در کنار برنامه‌ریزی به عنوان یک روز ملی بیان کنیم.

خوانندگان محترم با مطالعه و توصیه‌های مفید خود بر پختگی مطلب بیافزایند. در این فضا، شایسته است جامعه آماری کشور نیز به سوالات زیر پاسخ دهد تا برنامه‌ریزان درسی، تهیه‌کنندگان کتب و منابع مطالعاتی، مدرسان و اساتید دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و مسئولین ذیربط، راهبردهای خود را با توجه به تحلیلهای محیطی و داخلی به موقع تغییر داده و بر اساس اهداف و مسیرهای صحیح، حرکت خود را شکل دهند.

۱- چه مباحثی و در چه حد می‌بایست مطرح گردد تا مدیران و دانشجویان رشته‌های مرتبط بتوانند سواد آماری خود را گسترش دهند و با درک صحیح از اطلاعات و گزارشهای آماری بتوانند تصمیمات درست و به موقع اتخاذ نمایند.

۲- چه نیازهای روزمره‌ای برای مدیران در ارتباط با انواع داده‌های آماری و تحلیل‌های آنها در محیط داخلی سازمان، رسانه‌ها و جامعه وجود دارد.

۳- چه تغییراتی در نوع داده‌ها، روشهای تحلیل، ابزار تحلیل و غیره در سالهای اخیر رخ داده است که می‌تواند در مباحث لازم برای مدیران تاثیر گذار باشد.

۴- با وجود اینکه گردآوری داده ساده‌تر شده و با استفاده از فناوریهای جدید میزان داده‌های موجود افزایش یافته است آیا نباید تغییرات کوچکتر از آنچه در گذشته استاندارد شده بود معنی‌دار تلقی شوند؟

۵- آیا روشهای تحلیل اطلاعات آماری با وجود حجم داده‌های بزرگ تغییر نکرده است؟

۶- آیا با وجود نرم افزارهای آماری زمان آن فرا نرسیده است که برای برخی کاربران مانند مدیران به مفاهیم و تفکر آماری و در یک کلام سواد آماری پرداخته شود؟

۷- آیا زمان آن فرا نرسیده که به جای روشهای سنتی که در آن تبحر بسیار داریم، به نیازهای جدید کاربران نیز توجه کنیم؟

۸- آیا بهتر نیست در دروس ارایه شده آماری به جای مثالهای سنتی پرتاب سکه و تاس به مثالهای واقعی و قابل لمس رو بیاوریم؟

همانطور که می‌دانیم جهت مطالعه مقالات مرتبط با سواد آماری می‌توان به آدرس زیر مراجعه نمود.

<http://www.savadeamari.com/tarfand.html>

آشنایی با کارشناسان رسمی دادگستری در رشته آمار

مجیدرضا کتابدار، عضو پیوسته انجمن آمار و کارشناس رسمی دادگستری

• مقدمه

۱- تاچه حد با نقش علم آمار در مباحث مدیریتی مانند تشخیص حوزه‌ها و گپ دانشی مربوط به مدیریت دانش، بررسی‌های انگیزشی و غیره در مدیریت منابع انسانی، تحلیل محیط داخلی و خارجی در مدیریت راهبردی، استفاده از مدل‌های شبیه‌سازی و فرآیندهای تصادفی در مدیریت ریسک، کنترل و ارزیابی طی مسیر بین وضعیت موجود تا وضعیت مطلوب توسط شاخص‌های علمی آشنا هستیم؟

۲- تا چه حد در مواجه با جداول آماری و نرخ‌ها و درصدها، نمودارهای آماری و درک وضعیت موجود و مطلوب، درصدهای تغییر و نمودارهای کاربردی مانند نمودارهای کنترل فرآیند، شبکه‌ای، پارتو و غیره تفسیر صحیح ارایه می‌دهیم؟

۳- آیا توانایی مدیریت پروژه آماری و گام‌های لازم برای انجام یک تحلیل مناسب آماری درحوزه مدیریت ما به اندازه مطلوب تقویت شده است؟

۴- آیا با نحوه تفسیر صحیح و نکات معیارهای آماری آشنا هستیم؟

۵- میزان آشنایی با قابلیت اعتماد، سری‌های زمانی و مدلسازی، طراحی یک بررسی آماری و طرح آزمایش‌ها و آشنایی با فاصله اطمینان، مقداراحتمال و آزمون فرض درحوزه تحت مدیریت ما به چه اندازه است؟

۶- میزان آشنایی ما با نحوه تفسیر ضرایب همبستگی و شاخص‌های آماری و اقتصادی به چه اندازه است؟

۷- میزان آشنایی ما با الزامات یک گزارش آماری موثر و مناسب و رعایت اصول آن مانند جامع و مانع بودن، فرا داده، انتشار به موقع و توانایی خواندن و برداشت صحیح از گزارش‌های معمول مدیریتی و رسانه‌ای چقدر است؟

۸- آیا با بررسی حجم داده‌های بزرگ مانند داده‌کاوی در کنار مباحث سنتی نمونه‌گیری و قابلیت تفسیر نتایج آماری در برخورد با داده‌های مشاهده شده بعضاً ثابت و غیرتصادفی به‌جای داده‌های تصادفی آزمایشی آشنا هستیم؟

۹- آیا با قابلیت بررسی داده‌های طولی و داده‌های وابسته به زمان و داده‌های برش عرضی و جایگاه کاربردی آنها آشنایی داریم؟

۱۰- آیا با پارادوکس‌ها مانند پارادوکس سیمپسون و غیره که به راحتی می‌توانند ما را در تفسیر صحیح نتایج یک گزارش آماری گمراه کنند آشنایی داریم؟

در دنیای امروز که سواد آماری هم‌رده با سواد خواندن و نوشتن برای تمامی سطوح جامعه معرفی می‌شود، سال جهانی آمار با هدف گسترش سواد آماری، بهانه‌ای مناسب در جهت یادآوری نیاز مدیران به سواد آماری شد و امید است تا

کارشناسی آمار

علیرغم سابقه‌ی نسبتاً طولانی کارشناس و اهل خبره در امور محاکم و دعاوی، کارشناسی رسمی دادگستری در رشته آمار سابقه ای حدود ۱۳ ساله دارد که این سابقه برای کارشناسان ماده ۱۸۷ از این هم کمتر است و البته کل کارشناسان رسمی این رشته (در کانون و ماده ۱۸۷) شاید ۲۰ نفر هم نباشند. داوطلبان عضویت در کانون کارشناسان رسمی دادگستری در رشته آمار پس از اعلام فراخوان در سایت کانون‌ها، نشریات محلی و سراسری نسبت به ثبت نام اقدام خواهند کرد که دارا بودن شرایط زیر برای ثبت نام ضروری است. طبق ماده ۱۵ قانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی، متقاضیان اخذ پروانه کارشناسی رسمی علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند.

الف) تدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیت های دینی شناخته شده در قانون اساسی.

ب) داشتن تابعیت ایرانی

ج) نداشتن پیشینه کیفری

د) عدم اعتیاد به مواد مخدر

ه) نداشتن وابستگی و سابقه عضویت و هواداری در گروه های غیر قانونی یا مخالف اسلام

و) داشتن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور؛ هرگاه در رشته مورد نیاز؛ دوره تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در هر رشته و حداقل ۱۵ سال سابقه کار در آن رشته می توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسی باشند.

ز) دارا بودن حداقل بیست و پنج سال سن در پایان مهلت ثبت نام.

ح) موفقیت در آزمون علمی و تجربی (کتبی و شفاهی) و گزینش صلاحیت اولویت های اخلاقی.

ط) گذراندن دوره کارآموزی به مدت یک سال تحت نظر کارشناس رسمی ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسی رسمی داشته باشد و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیات مدیره کانون مربوط.

ی) داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی.

لازم به توضیح است که برای متقاضیان رشته کارشناسی آمار در کانون کارشناسان رسمی دادگستری داشتن حداقل مدرک لیسانس در رشته آمار یا ریاضی ملاک است.

رشته آمار در گروه ۴ کانون (گروه امور مالی) قرار دارد که در این گروه به جز آمار، رشته های امور بازرگانی، تعیین نفقه، حسابداری و حسابرسی و بیمه قرار دارد. در کل در کانون بیش از ۷۰ رشته در ۱۱ گروه قرار دارند.

• وضعیت فعلی کارشناسان رسمی رشته آمار

نظر به تنوع و کثرت دعاوی طرح شده در محاکم قضایی و اینکه قضات در همه رشته های علمی و فنی تخصص ندارند؛ در راستای تحقق دادرسی عادلانه در مواردی نیاز به کسب عقیده کارشناس ضرورت می یابد.

به عبارتی باید گفت استفاده از نظرات کارشناسی یکی از راه های مهم در قضاوت است. به طوریکه نظر به پیچیدگی و تنوع در موضوعات دعاوی، امروزه قضاوت بدون حضور کارشناسان، قضاوت، کامل و منجر به نتیجه مطلوبی نخواهد بود. از این جهت است که وجود کارشناس در رشته های مختلف علمی و فنی ضرورت یافته و نیاز به کارشناس در دعاوی و محاکم غیر قابل انکار است.

• تاریخچه کارشناسی

سابقه تاریخی تقنینی مبحث کارشناسی با قوانین موقتی اصول محاکمات حقوقی مصوب ۱۲۹۰/۸/۱۸ پیوند خورده است. مبحث سوم این قانون در برگزیده مواد ۲۱۷ تا ۳۲۹ می باشد که مربوط به عقیده اهل خبره است. ماده ۳۱۷ قانون مذکور چنین مقرر می داشت که: "در مواردی که موضوع تحقیقات مطلبی است که اطلاعات مخصوصه لازم دارد محکمه می تواند به نظر خودش یا به خواهش یکی از متداعبین به عقیده اهل خبره رجوع کند."

امروزه که قانون آئین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ حکومت دارد، ماده ۲۵۷ آن که از ماده ۳۱۷ قانون صدرالذکر کپی برداری شده است می گوید: "دادگاه می تواند راسا به درخواست هر یک از اصحاب دعوا قرار ارجاع امر به کارشناسی را صادر نماید..." موید این پیوند تاریخی است. [۱]

در حال حاضر کانون های کارشناسان رسمی دادگستری استانی که دارای شخصیت حقوقی مستقل غیر دولتی، غیر انتفاعی و غیر سیاسی می باشند و تحت شرایطی که در قانون آمده است (با حداقل ۳۰ کارشناس مقیم در استان) می توانند در مرکز هر استان تشکیل گردند و تا وقتی که در مراکز استانی، کانون مستقل تشکیل نگردیده است، کارشناسان آن استان، عضو نزدیکترین کانون استانی خواهند بود.

در راس کانون های کارشناسان رسمی دادگستری استانی؛ شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری وجود دارند که متشکل از نمایندگان کانون های استانی بوده و در تهران استقرار دارند و وظایف، اختیارات و ماموریت های آن در قانون مربوطه ذکر گردیده است.

البته به منظور جبران کمبود کارشناس در محاکم، ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و آئین نامه های مربوطه به قوه قضاییه اجازه داد تا نسبت به تشکیل مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه اقدام نماید. باید متذکر شد که در حال حاضر دو نوع کارشناس رسمی به شرح فوق در جامعه فعالیت می نمایند. [۱] و [۲]

البته هدف این نوشتار ورود و شناسایی بیشتر کارشناسان رسمی دادگستری عضو کانون کارشناسان رسمی دادگستری می باشد.

• فرایند جذب در کانون کارشناسان رسمی با تاکید در رشته

گزارش چهاردهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور

دکتر محمدرضا فریدروحانی، دبیر کمیته علمی

چهاردهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور در روز نوزدهم شهریورماه ۱۳۹۲ یک روز قبل از برگزاری نهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در دانشکده ریاضی دانشگاه سیستان و بلوچستان و با همکاری انجمن آمار ایران برگزار گردید. در این دوره از مسابقات ۹ تیم دانشجویی هریک متشکل از ۳ دانشجو شرکت کردند که دانشگاه‌های شرکت کننده عبارتند از:

- ۱- دانشگاه بیرجند
- ۲- دانشگاه تهران
- ۳- دانشگاه رازی کرمانشاه
- ۴- دانشگاه زنجان
- ۵- دانشگاه شهید بهشتی
- ۶- دانشگاه صنعتی اصفهان
- ۷- دانشگاه علامه طباطبائی
- ۸- دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان
- ۹- دانشگاه یزد

سوال‌های مسابقه در دو بخش نظری و کاربردی طراحی شده بود که سوالات آزمون توسط دبیر کمیته علمی از گروه‌های آموزشی و اساتید آمار جمع آوری و سوالات نهایی توسط کمیته علمی مسابقه متشکل از اعضای زیر انتخاب شدند:

- ۱- دکتر فرزاد اسکندری
- ۲- دکتر محمد امینی
- ۳- دکتر ایرج کاظمی
- ۴- دکتر علیرضا نعمت‌اللهی
- ۵- دکتر محمدرضا فریدروحانی (دبیر کمیته علمی)

آزمون بخش نظری از ساعت ۸ تا ۱۱ و کاربردی از ساعت ۱۵ تا ۱۷:۳۰ روز نوزدهم شهریور ماه ۱۳۹۲ در محل دانشکده ریاضی دانشگاه سیستان و بلوچستان برگزار گردید.

برای تصحیح اوراق و اعلام نتایج اعضای هیئت علمی که توسط کمیته علمی به شرح زیر دعوت شده بودند، از ساعت ۱۴ تا ساعت ۲۲ روز نوزدهم شهریور ماه ۱۳۹۲ به تصحیح اوراق و اعلام نتایج مطابق با آیین نامه مسابقه پرداختند.

در حال حاضر به دلایلی کارشناسان رسمی رشته آمار آنچنان که باید در مشاوره‌ها و محاکم حضور ندارند که برخی دلایل عبارت است از:

- (۱) جدید بودن رشته در کانون و عدم معرفی توانایی‌های این رشته در بحث‌های کارشناسی
- (۲) ضعف فرهنگ آماری در میان اقشار مختلف مردم
- (۳) عدم وجود ضرورت‌های قانونی در استفاده از کارشناس رسمی آمار در تهیه، تولید و ارائه و استفاده از آمار و روش‌های آماری، مشابه آنچه برای سایر رشته‌ها از جمله کارشناسی راه و ساختمان در معاملات و غیره آمده است.
- (۴) عدم به‌کارگیری تیم‌های کارشناسی آمار در امور مختلف از جمله تخمینها و برآوردها برای سایر رشته‌ها.
- (۵) عدم توجه برخی متخصصان در استفاده و بهره‌برداری از آمار و اطلاعات و روش‌های آماری نسبت به اصلیت و علمی و کارشناسی بودن موارد.

• پیشنهاد

به منظور رفع موانع استفاده از توان و پتانسیل کارشناسان رسمی آمار در امور مختلف جامعه، موارد متعددی قابل ذکر است که به منظور جلوگیری از اطاله کلام، نکاتی چند به شرح ذیل را نباید از نظر دور داشت:

- (الف) اطلاع رسانی لازم توسط رسانه‌های گروهی با استفاده از نظر متخصصان و اساتید و سایر دست‌اندرکاران آمار و البته انجمن آمار ایران در خصوص شناخت آمار و روش‌های آماری صحیح و اهمیت کارشناسان و کارشناسان رسمی آمار در این رابطه.
- (ب) همراهی انجمن آمار و اساتید آماری و دستگاه‌های مجری و نیازمند به آمار با کارشناسان رسمی و همراهی در معرفی آنها در امور مبتلابه.
- (ج) تعامل کمیته حمایت از تشکلهای آماری ستاد ملی سال جهانی آمار با کارشناسان رسمی آمار.

• منابع

[۱] معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات ریاست جمهوری، مجموعه قوانین و مقررات کارشناسان، مترجمان و حسابداران رسمی دادگستری، چاپ دوم (ویرایش اول) اداره چاپ و نشر.

[۲] سید احمد باختر، مجموعه کامل قوانین و مقررات کارشناسان رسمی دادگستری، کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان اصفهان، نشر چهارباغ، ۱۳۸۶.

۱- دکتر فرزاد اسکندری

۵- دکتر عادل محمدپور

۲- دکتر محمد امینی

۶- دکتر محمدرضا فریدروحانی (دبیر کمیته علمی)

۳- دکتر بهرام صادق پور

۴- دکتر ایرج کاظمی

پس از جمع‌بندی، نتایج ۹ تیم شرکت‌کننده به شرح زیر مشخص شد:

رتبه تیم	نام دانشگاه	نام دانشجوی	رتبه انفرادی	نمره امتحان نظری از ۶۰	نمره امتحان کایبرد از ۴۰	جمع نمره تیم از ۲۲۰
۱	دانشگاه صنعتی اصفهان	معین حیدری دلفاریدی	۱	۲۵/۷۵	۳/۰۰	۷۶/۵۰
		امیر خوشروان	۲	۲۴/۵۰		
		امیرعباس مفیدیان نایینی	۳	۲۳/۲۵		
۲	دانشگاه شهید بهشتی	رضا اسدی	۴	۱۹	۱۲/۵۰	۵۷/۰۰
		صدیقه عظیمی	۶/۵	۱۵/۵		
		سیده مریم محدث کسایی	۱۶/۵	۱۰		
۳	دانشگاه تهران	رضا خلیفه	۶/۵	۱۵/۵	۱۰/۵۰	۴۷/۷۵
		یاسر غربی سوما	۱۲	۱۱/۷۵		
		یاسمن پنجه بندپور	۱۶/۵	۱۰		
۴	دانشگاه زنجان	لیلا ترابی	۵	۱۶/۵۰	۴/۰۰	۴۵/۰۰
		علی نجفی مجیدآبادی	۸	۱۳/۷۵		
		ابراهیم بنیادی	۱۵	۱۰/۷۵		
۵	دانشگاه ولی عصر (عج)	لاله دهداری	۹/۵	۱۳	۵/۰۰	۳۶/۰۰
		فاطمه عسکری زاده	۱۲	۱۱/۷۵		
		زینب لشکری	۲۵	۶/۲۵		
۶	دانشگاه رازی کرمانشاه	سجاد صفروسی	۹/۵	۱۳	۰/۵۰	۳۲/۰۰
		سعید صفروسی	۱۲	۱۱/۷۵		
		سهیلا طهماسبی	۲۴	۶/۷۵		
۷	دانشگاه بیرجند	راضیه سیروسی	۱۸/۵	۹/۷۵	۵/۷۵	۳۱/۵۰
		محسن متواضع	۲۱	۹		
		حسن سیرتی	۲۳	۷		
۸	دانشگاه علامه طباطبایی	مهران عباسی	۱۴	۱۱/۵۰	۱/۵۰	۲۸/۷۵
		فاطمه گرجی	۱۸/۵	۹/۷۵		
		رامین یزدی زاده	۲۶	۶		
۹	دانشگاه یزد	فاطمه بهمن یزیدی	۲۲	۷/۵	۲/۰۰	۲۳/۵۰
		اکرم السادات حسینی سده	۲۰	۹/۵		
		علیرضا نادری	۲۷	۴/۵		

دوم و سوم را کسب نکرد.

همچنین بر اساس تصمیم کمیته علمی، جایزهٔ پرفسور بالاکیشان به تیم دانشگاه زنجان که از نظر امتیاز تیمی در جایگاه چهارم قرار گرفتند، تعلق گرفت. به علاوه در این دوره نیز مانند سیزدهمین مسابقات دانشجویی آمار، جوایزی نقدی از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری به مبلغ ۱۰ میلیون ریال به هر یک از نفرات اول تا سوم انفرادی و مبلغ ۲۵ میلیون ریال به تیم اول، ۱۵ میلیون ریال به تیم دوم و ۱۰ میلیون ریال به تیم سوم اهدا گردید.

جهت اعلام نتایج، جلسه‌ای در روز بیستم شهریور ماه ۱۳۹۲ با حضور

نماینده انجمن آمار ایران، اعضای کمیته علمی، دبیر کمیته برگزاری مسابقه و سرپرستان تیم‌ها تشکیل گردید و دبیر کمیته علمی مسابقه گزارشی از روند طراحی سوالات، آزمون‌ها و نحوه انتخاب تیم‌ها و نفرات برتر ارائه داد. در پایان این جلسه مقرر گردید اعتراضات توسط سرپرستان تیم‌ها به دبیر کمیته علمی تحویل داده شود تا با بررسی آنها نتایج نهایی اعلام گردد. در نهایت با بررسی اعتراضات، کمیته علمی نفرات انفرادی برتر (با حداقل ۵۰ درصد بالاترین نمره) را به شرح زیر تایید نمود. متأسفانه در این دوره با توجه به نمرات انفرادی و تیمی کسب شده توسط تیم‌های شرکت‌کننده و با توجه به بند ۷ آیین‌نامه مسابقات دانشجویی آمار کشور، هیچ تیمی حد نصاب امتیاز لازم برای احراز رتبه اول،

کتاب و نشریه برتر

• کتاب برتر

کتاب "آمار فضایی و کاربردهای آن" توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کتاب شایسته تقدیر در بیست و یکمین دوره جایزه کتاب فصل بهار ۱۳۹۱ برگزیده شد. به علاوه توسط دانشگاه تربیت مدرس نیز به عنوان کتاب برتر سال ۱۳۹۱ دانشگاه شناخته شده و مورد تقدیر قرار گرفته است. نهایتاً در بهمن ماه ۱۳۹۲ نیز

شایسته تقدیر جایزه سی و یکمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران گردید.

این کتاب توسط آقای دکتر محسن محمدزاده، دانش‌آموخته دکترای آمار دانشگاه لیدز انگلستان، استاد گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس، عضو هسته قطب علمی داده‌های تربیتی و فضایی دانشگاه فردوسی مشهد و عضو کمیسیون پیشبرد ریاضیات فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، تصنیف شده است. ویراستاری علمی این کتاب به عهده آقای دکتر محمدرضا مشکانی استاد آمار دانشگاه شهید بهشتی بوده است. ویراستاری ادبی آن توسط سرکار خانم مرصده برنجی و امور فنی آن به عهده آقای رحیم صفری انجام شده و مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس نیز آن را چاپ و منتشر کرده است.

• نشریه برتر

مجله مدل‌سازی پیشرفته ریاضی وابسته به دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان نشریه برتر در زمینه علوم پایه از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انتخاب گردید و در چهاردهمین جشنواره ملی تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر سال ۱۳۹۲ مورد تقدیر قرار گرفت.

مجله‌ی مدل‌سازی پیشرفته ریاضی اولین نشریه علمی-پژوهشی در زمینه مدل‌سازی در ایران است که به زبان فارسی منتشر می‌شود. این مجله مقاله‌هایی حاوی نتایج پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در حوزه‌های مختلف را که به نحوی از مدل‌سازی آماری و یا مدل‌سازی ریاضی استفاده می‌کنند، به چاپ می‌رساند. وبگاه این مجله <http://jamm.scu.ac.ir> می‌باشد. سردبیری این مجله بر عهده آقای دکتر عبدالرحمن راسخ می‌باشد.

رتبه انفرادی	نام دانشجو	نام دانشگاه	نمره امتحان نظری از ۶۰
۱	معین حیدری دلفاریدی	دانشگاه صنعتی اصفهان	۲۵/۷۵
۲	امیر خوشروان	دانشگاه صنعتی اصفهان	۲۴/۵۰
۳	امیرعباس مفیدیان نایینی	دانشگاه صنعتی اصفهان	۲۳/۲۵
۴	رضا اسدی	دانشگاه شهید بهشتی	۱۹
۵	لیلا ترابی	دانشگاه زنجان	۱۶/۵۰
۶/۵	صدیقه عظیمی	دانشگاه شهید بهشتی	۱۵/۵۰
۶/۵	رضا خلیفه	دانشگاه تهران	۱۵/۵۰
۸	علی نجفی مجیدآبادی	دانشگاه زنجان	۱۳/۷۵
۹/۵	لاله دهداری	دانشگاه ولی عصر (عج)	۱۳
۹/۵	سجاد صفروسی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۱۳

جوایز مسابقه در جلسه اختتامیه نهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در روز بیست و یکم شهریور ماه ۱۳۹۲ به شرح زیر اعطا گردید.

۱- به آقای معین حیدری دلفاریدی نفر اول انفرادی مبلغ ۵ میلیون ریال جایزه نقدی انجمن آمار ایران، ۱۰ میلیون ریال از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری و یک لوح تقدیر

۲- به آقای امیر خوشروان نفر دوم انفرادی مبلغ ۳ میلیون ریال جایزه نقدی انجمن آمار ایران، ۱۰ میلیون ریال از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری و یک لوح تقدیر

۳- به آقای امیرعباس مفیدیان نایینی نفر سوم انفرادی مبلغ ۲ میلیون ریال جایزه نقدی انجمن آمار ایران، ۱۰ میلیون ریال از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری و یک لوح تقدیر

۴- به اعضای تیم دانشگاه صنعتی اصفهان جمعا مبلغ ۲۵ میلیون ریال از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری

۵- به اعضای تیم دانشگاه شهید بهشتی جمعا مبلغ ۱۵ میلیون ریال از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری

۶- به اعضای تیم دانشگاه تهران جمعا مبلغ ۱۰ میلیون ریال از طرف معاونت پژوهشی ریاست جمهوری

۷- به هریک از اعضای تیم دانشگاه زنجان یک میلیون ریال به عنوان جایزهٔ پروفیسور بالاکریشن

دانش آموختگان دوره دکتری

خانم دکتر سیده نفیسه آل محمد

متولد ۱۳۶۲ در فسا، کارشناسی آمار ۱۳۸۴ از دانشگاه خلیج فارس بوشهر، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۷ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر و دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر. محل اشتغال فعلی ایشان گروه آمار دانشگاه شاهد است.

عنوان رساله: «مدل های آمیخته فرایندهای آرج با ضرایب متغیر نسبت به زمان»

اساتید راهنما: آقای دکتر سعید رضاخواه، آقای دکتر احمدرضا سلطانی
استاد مشاور: آقای دکتر حمیدرضا امین داور

آقای دکتر حمزه آگاهی

متولد ۱۳۶۲ در شهرستان فردوس واقع در استان خراسان جنوبی، کارشناسی آمار ۱۳۸۵ از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۷ از دانشگاه شهید باهنر کرمان و دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

عنوان رساله: «تعمیم هایی از نابرابری های احتمالی و قضیه های حد مرکزی»
اساتید راهنما: آقای دکتر عادل محمدپور، آقای دکتر سید منصور واعظپور
اساتید مشاور: خانم دکتر مینا امین غفاری، آقای دکتر رادکو مسیار (از دانشگاه اسلواکی)

آقای دکتر محدودلی احمدی

متولد ۱۳۶۱ در بیرجند. کارشناسی آمار ۱۳۸۴ از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۸ از دانشگاه فردوسی مشهد، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد.

عنوان رساله: «استنباط آماری بر پایه طرح های سانسور تک نمونه ای و توام»
اساتید راهنما: آقایان دکتر مهدی دوست پرست و دکتر جعفر احمدی

آقای دکتر مسیب احمدی

متولد ۱۳۵۲ در بهشهر. کارشناسی آمار ۱۳۷۴ از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۷۸ از دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان دانشگاه دامغان است.

عنوان رساله: «بررسی مدل تعمیم یافته مبتنی بر داده های ترتیبی از منظر معیارهای اطلاع و محک پیتمن»
استاد راهنما: آقای دکتر غلامرضا محتشمی بزرادران

آقای دکتر مهدی اسماعیلیان

متولد ۱۳۴۴ در شهرستان درگز از استان خراسان رضوی. کارشناسی آمار ۱۳۶۸ از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۷۳ از دانشگاه تربیت مدرس، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان دانشگاه محقق اردبیلی است

عنوان رساله: «استنباط بر مبنای آمارهای ترتیبی دنباله ای»
استاد راهنما: آقای دکتر مهدی دوست پرست

آقای دکتر مجید چهکندی

متولد ۱۳۶۳ در زاهدان، کارشناسی آمار ۱۳۸۵ از دانشگاه بیرجند، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۸ از دانشگاه شهید بهشتی، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان گروه آمار دانشگاه بیرجند است.

عنوان رساله: «مباحثی در قابلیت اعتماد سیستم های منسجم»
استاد راهنما: آقای دکتر جعفر احمدی

عنوان رساله: «توزیع‌های چند متغیره جدید چوله نرمال و چوله تی»
استاد راهنما: آقایان دکتر علی رضا نعمت‌اللهی و دکتر احد جمالی زاده

خانم دکتر سمیه زارع زاده

متولد ۱۳۶۳ در یزد، کارشناسی آمار ۱۳۸۵ از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۷ از دانشگاه اصفهان، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه اصفهان. محل اشتغال فعلی ایشان گروه آمار دانشگاه شیراز است.

عنوان رساله: «مدل‌سازی قابلیت اعتماد شبکه‌ها»
استاد راهنما: آقای دکتر مجید اسدی

خانم دکتر شیرین شعاعی

متولد ۱۳۶۱ در تهران، کارشناسی آمار ۱۳۸۵ از دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد آمار ریاضی ۱۳۸۸ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر و دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

عنوان رساله: «تحلیل آماری قابلیت اعتماد برای مدل‌های تنش - مقاومت تحت نمونه‌های سانسور شده»

استاد راهنما: آقای دکتر اسماعیل خرم.
استاد مشاور: آقای دکتر عادل محمدپور.

آقای دکتر مهدی شمس

تولد ۱۳۵۷ در اصفهان، کارشناسی ریاضی کاربردی ۱۳۷۹ از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۳ از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان گروه آمار دانشگاه کاشان است.

عنوان رساله: «نظریه ناوردایی در استنباط آماری از دیدگاه گروه‌های توپولوژیکی»

استاد راهنما: آقای دکتر مهدی عمادی
استاد مشاور: آقای دکتر ناصر رضا ارقامی

آقای دکتر غلامرضا حسامیان

کارشناسی آمار ۱۳۷۹ از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد آمار ریاضی ۱۳۸۳ از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه صنعتی اصفهان. محل اشتغال فعلی ایشان دانشگاه پیام نور است.

عنوان رساله: «استنباط آماری ناپارامتری بر اساس اطلاعات نادقیق»
استاد راهنما: آقای دکتر سید محمود طاهری

آقای دکتر علی دست برآورده

متولد ۱۳۶۲ در شهرستان میبد از استان یزد. کارشناسی آمار ۱۳۸۶ از دانشگاه شهید باهنر کرمان، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۸ از دانشگاه فردوسی مشهد، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان دانشگاه یزد است.

عنوان رساله: «استنباط آماری بر اساس نمونه‌گیری پس‌اطبقه‌بندی قضاوتی و نمونه‌گیری مجموعه رتبه‌دار»

اساتید راهنما: آقایان دکتر ناصر رضا ارقامی و دکتر مجید سرمرد

آقای دکتر محمدرضا ربیعی

متولد ۱۳۵۴. کارشناسی آمار ۱۳۷۷ از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی ارشد آمار اقتصادی و اجتماعی ۱۳۸۰ از دانشگاه شهید بهشتی، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان دانشگاه صنعتی شاهرود است.

عنوان رساله: «مدل سازی رگرسیونی در محیط فازی بازه‌ای-مقدار»
اساتید راهنما: آقایان دکتر ناصر رضا ارقامی و دکتر سید محمود طاهری

آقای دکتر روح‌اله روزگار

متولد ۱۳۶۱ در مرودشت، کارشناسی آمار ۱۳۸۶ از دانشگاه شیراز، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۸ از دانشگاه شیراز، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه شیراز.

آقای دکتر مسعود عجمی بختیاروند

متولد ۱۳۵۴ در شهرستان خرمشهر. کارشناسی آمار ۱۳۷۹ از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۱ از دانشگاه فردوسی مشهد، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان گروه آمار دانشگاه ولی عصر رفسنجان است.

عنوان رساله: «برآورد تابع چگالی داده های در طول-اریب»
استاد راهنما: آقای دکتر وحید فکور

آقای دکتر سجاد نوریان

متولد ۱۳۶۲ در ایلام، کارشناسی آمار ۱۳۸۵ از دانشگاه تبریز، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۷ از دانشگاه شهید بهشتی، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه تربیت مدرس.

عنوان رساله: «تحلیل بیزی با تأکید بر آزمون همگنی مدل های مارکوف برای داده های طولی»
استاد راهنما: آقای دکتر مجتبی گنجعلی

خانم دکتر مریم کلکین نما

متولد ۱۳۶۳ در اصفهان. کارشناسی آمار ۱۳۸۵ از دانشگاه صنعتی اصفهان، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۸۷ از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه اصفهان. محل اشتغال فعلی ایشان گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان است.

عنوان رساله: «مطالعه ای در مدل سازی قابلیت اعتماد سیستم های منسجم»
استاد راهنما: آقای دکتر مجید اسدی

مسابقه سال جهانی آمار

در سال جهانی آمار ۲۰۱۳، خانه ریاضیات اصفهان با همکاری انجمن آمار ایران، مسابقه ای را با اهداف زیر برگزار کرد:

- فرهنگ سازی آماری
- عمومی کردن آمار
- کاربرد آمار در علوم مختلف
- آمار در برنامه ریزی
- آمار در سازمان های مختلف
- نظام آماری
- آشنایی با آمار رسمی

این مسابقه در ۷ بخش با موضوعات عکس، وبلاگ، کلیپ، نقاشی، طراحی، تصویر سازی، کاریکاتور، جمله یا شعار آماری، داستان آماری، پوستر برگزار شد. جوایز مسابقه شامل جوایز نقدی و عضویت دو سالانه رایگان انجمن آمار ایران به نفرات اول در هر بخش بود.

نتایج مسابقه آمار و زندگی روزمره به شرح زیر اعلام می شود. آثار شرکت داده شده در مسابقه شامل، ۸ اثر در بخش پوستر، ۱۱ اثر در بخش عکس، ۳ اثر در بخش نقاشی و کاریکاتور، ۹ اثر در بخش جمله و شعار آماری، ۵ وبلاگ، ۱ اثر در بخش کلیپ و ۲ داستان بود. در بخش کلیپ و فیلم کوتاه، هیچ کدام از

آقای دکتر سید محسن میرحسینی

متولد ۱۳۵۴ در یزد. کارشناسی آمار ۱۳۷۶ از دانشگاه شهید بهشتی، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۷۸ از دانشگاه خوارزمی (تربیت معلم) تهران، دکتری آمار ۱۳۹۲ از دانشگاه فردوسی مشهد. محل اشتغال فعلی ایشان دانشگاه یزد است.

عنوان رساله: «چند روش جدید ساخت توابع مفصل و بررسی ساختار وابستگی آنها»
استاد راهنما: آقای دکتر محمد امینی

• بانک مرکزی

با تشکر از آقای حسین فروتن، نماینده انجمن

رییس کل بانک مرکزی در همایش روز آمار بیان کرد؛
اهتمام دولت تدبیر و امید به ایجاد وحدت در حوزه آمار

دولت یازدهم که با شعار تدبیر و امید توانست ضمن پشت سر گذاشتن بسیاری از موانع، دریچه‌های امید را به روی مردم عزیز کشورمان بگشاید، به ایجاد وحدت در یکی از حوزه‌های اصلی حاکمیت یعنی آمار نیز اهتمام خواهد ورزید. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، ولی‌اله سیف رییس کل بانک مرکزی که در همایش بزرگداشت روز آمار و برنامه ریزی در سالن غدیر وزارت کشور سخن می‌گفت، با بیان مطلب فوق خاطرنشان کرد: توسعه سواد آماری، توجه به تقویت فرهنگ آماری، بالابردن سطح کیفیت و رعایت استانداردها و توجه بیشتر در ایجاد بانک‌های اطلاعاتی و توسعه آمارهای ثبتی حتما باید جزو استراتژی‌های آماری کشور قرار گیرد.

وی افزود: تحقق این مهم، استراتژی تعامل بیشتر مراکز تولید آمارهای رسمی را - که مهم‌ترین آن‌ها بانک مرکزی و مرکز آمار ایران هستند - می‌طلبد. لذا توصیه من به شورای عالی آمار به‌عنوان مرجع اصلی تصمیم‌گیری در این زمینه، این است که از همه ظرفیت‌های آماری کشور استفاده بهینه نموده و با تقویت یک نظام آماری غیرمتمرکز و اثربخش به تخصیص کردن بخش‌های مختلف تولید آمار کمک نماید تا سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بتوانند در محیطی شفاف در انجام وظایف خویش موفق‌تر عمل نموده و اعتماد عمومی که بزرگترین سرمایه حاکمیت است را بیش از پیش گسترش دهند. مطمئناً دستاورد این عمل کاهش انتظارات تورمی و امید به توسعه همه جانبه در آینده خواهد بود.

رییس شورای پول و اعتبار با بیان این که علم، پدیده‌ها را تعریف می‌کند و در صدد شناخت و بیان علت آن‌ها است تصریح کرد: ارتباط بین یک نظریه علمی تا اثبات آن در دنیای امروز به کمک روش‌های مبتنی بر اصول منطقی است که یکی از مهم‌ترین این روش‌ها، روش‌های آماری می‌باشد. مبرهن است اقتصاد نیز از این مقوله مجزا نیست و حلقه ارتباطی بین نظریات اقتصادی و دنیای واقعی، آمار است. به کمک روش‌های آماری است که تفکر اقتصادی، در قالب

آثار برنده نشدند. جوایز مسابقه، از روز ۲۰ اردیبهشت الی ۲۰ مرداد ۱۳۹۳ به برندگان اهدا خواهد شد.

در بخش داستان آقای یوسف بشیری، داستانی با نام «پروردگار، سرپرست خانوار»، در بخش شعار و جمله آماری خانم لیلا روحی با جمله «آمار کلید ارزیابی از گذشته، تصمیم‌گیری برای حال و برنامه‌ریزی در آینده است»، در بخش وبگاه خانم زهرا حرفتی با آدرس وبگاه <http://amar2013.persianblog.ir>، در بخش نقاشی خانم الهه شهرکی، در بخش عکس خانم سپیده سروش مهر و در بخش پوستر آقای نوید ولی زاده برندگان مسابقه بودند. برای مشاهده آثار برندگان به سایت خانه ریاضیات اصفهان، بخش‌های خانه، بخش آمار به آدرس زیر مراجعه نمائید:

<http://www.mathhouse.org/VisitorPages/show.aspx?IsDetailList=trueItemID=1780,11>

اخبار دانشگاه‌ها و مراکز آماری

زیر نظر دکتر محمد حسین علامت ساز، گروه آمار دانشگاه اصفهان

alamatho@sci.ui.ac.ir

• دانشگاه اصفهان

با تشکر از آقای دکتر نصراله ایران‌پناه، نماینده انجمن

۱- آقای دکتر مجید اسدی به عنوان مدرس نمونه در سال ۹۲ انتخاب گردیدند، که در مراسم روز معلم در دانشگاه از ایشان تقدیر به عمل آمد.

۲- مرکز مشاوره آماری گروه آمار دانشگاه اصفهان راه‌اندازی گردید. نظر به گسترش روز افزون طرح و توسعه در بخشهای مختلف خدمات، صنعت، کشاورزی و همچنین رشد قابل توجه تحقیقات در زمینه‌های مختلف علمی در سال‌های اخیر، استفاده از علم آمار و نیاز محققین به کاربرد آن بیش از پیش محسوس است. در اغلب این تحقیقات معرفی طرح‌های مناسب آزمایشی و نمونه‌گیری، شیوه تلخیص و تحلیل داده‌ها و در مجموع کاربست روش‌های صحیح آماری از دغدغه‌های همیشگی پژوهشگران است. در پاسخ به نیازهای پژوهشی محققان و پژوهشگران ایجاد و توسعه مراکز مشاوره آماری امری ضروری است. در راستای رفع نیازهای مشاوره‌ای و همچنین بهره‌برداری لازم از پتانسیل موجود، گروه آمار دانشگاه اصفهان همزمان با سال جهانی آمار اقدام به ایجاد مرکزی مستقل به نام «مرکز مشاوره آماری» نموده است. از جمله خدمات مرکز می‌توان به مشارکت در اجرای پروژه‌ها و طرح‌های آماری، ارائه مشاوره در جهت رفع مشکلات آماری و همچنین برگزاری کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز برای کاربران، محققین و مدیران در زمینه‌های مختلف اشاره نمود.

مدل‌های ریاضی و اقتصادسنجی عنوان علم را احراز می‌کند.

وی تفاوت علوم تجربی با سایر شاخه‌های معرفتی را در آزمون پذیری آنها برشمرد و تاکید نمود: علم اقتصاد نیز دیر زمانی است که شایستگی این عنوان را یافته، زیرا با اتکا به آمار و روش‌های آماری توانسته است اعتبار فرضیه‌های اقتصادی را در بوته آزمون‌های تجربی مورد ارزیابی قرار دهد. البته نیاز علم اقتصاد به آمار، رابطه‌ای یک سویه نبوده بلکه موجب غنای بیشتر آمار و روش‌های آماری نیز شده است. موضوعاتی چون رفتار عقلایی انسان به صورت فردی یا جمعی، مصرف، تولید، پول، سرمایه‌گذاری، استقراض و نظایر آن مهمترین مقولاتی هستند که در جوامع انسانی مورد بررسی قرار گرفته و فرضیاتی که راجع به آنها مطرح بوده بر اساس روش‌های آماری آزمون شده‌اند. سیف با بیان اینکه اگر بپذیریم اقتصاد به منظور ارزیابی فرضیات و نظریات مطرح شده در حوزه موضوع و روش‌شناسی خود به داده‌های کمی متکی است، افزود: آنگاه می‌توان گفت که روش بکارگیری داده‌های تجربی برای تولید اطلاعات و تبدیل آنها به دانش، آمار و مفاهیم ریاضی است. اعتبار اغلب سیاست‌های اقتصادی که مبنای تصمیم‌گیری می‌شوند از طریق روش‌های آماری مورد آزمون قرار خواهد گرفت. از طرف دیگر، پیش‌بینی وضعیت آینده با استفاده از داده‌های گذشته بر اساس روش‌های علمی و دقیق یکی از نیازهای اصلی برنامه‌ریزان است و این مهم در سایه نظریه‌ها و روش‌های آماری انجام می‌شود.

رییس کل بانک مرکزی با اشاره به الزامات آمارهای رسمی در فرآیند تهیه آمارهای رسمی خاطرنشان کرد: لازمه ارائه آمارهای دقیق و با کیفیت و همچنین میزان اثربخشی این آمارها در رفع نیازهای بخش‌های مختلف، ارتباط موثر بین تولیدکنندگان آمار، خانوارها، بنگاه‌های اقتصادی و دولت است. تولید کنندگان آمار با رعایت استانداردهای بین‌المللی، داده‌ها را از بخش‌های مختلف دریافت و با ارائه گزارش‌های مورد نیاز باعث شفاف سازی وضعیت موجود و ایجاد بستر لازم برای پیش‌بینی آینده در سه بخش خانوارها، بنگاه‌های اقتصادی و دولت می‌شوند اما روان بودن جریان اخذ و تبدیل داده‌ها به آمار قابل استفاده الزاماتی را می‌طلبد.

رییس شورای پول و اعتبار با تاکید بر تقویت سواد آماری تصریح نمود: داده‌ها تنها شامل اعداد نیستند، بلکه حامل اطلاعاتی در مورد یک سیستم مشخص می‌باشند و جریان تبدیل داده به اطلاعات، این نقش مهم را ایفا می‌کند. لذا لازم است اطلاعات در سیستم مربوطه با مفاهیم اختصاصی تفسیر شوند. آمارشناس‌ها از توانایی‌های ریاضی، علم آمار و مهارت‌های روابط عمومی و برقراری ارتباط برای حل بسیاری از مشکلات و مسایل موجود جامعه استفاده می‌کنند. آنها در تعیین روش‌های نمونه‌گیری و جمع‌آوری داده‌ها، نظارت بر اجرای بررسی آماری، پردازش داده‌ها و اظهار نظر در مورد نتایج نقش اصلی را ایفا می‌کنند.

سیف در خصوص بسترسازی، ایجاد و تقویت آمارهای ثبتی خاطرنشان کرد: یکی از اهداف نظام آماری کشور، گسترش آمارهای ثبتی و ایجاد یک نظام

مشخص برای آن بوده است. امیدواریم مراکز تولید آمارهای رسمی در این جهت بیش از پیش کوشا بوده و بتوانند بستر لازم را در جهت استفاده آحاد مختلف از مزایای آمارهای ثبتی مهیا کنند.

وی همچنین رعایت استانداردهای آماری بین‌المللی در فرآیند تولید آمار را مورد تاکید قرار داد و افزود: استانداردهای آماری بین‌المللی، در حقیقت مجموعه جامعی از توصیه‌ها و رهنمودها را برای تولید آمار از طریق منابع ثبتی و طرح‌های آمارگیری فراهم می‌کند. تجربیات به‌دست آمده نشان می‌دهد سازمان‌های بین‌المللی به این امر اهمیت زیادی داده و در زمینه موضوعات مختلف مربوط به طرح‌های آماری، استانداردهائی ارائه کرده‌اند. این استانداردها بیشتر در قالب دستورالعمل‌ها، توصیه‌ها و اساس نامه‌ها مطرح شده‌اند.

وی ضمن اشاره به اهمیت آمار و سیاستگذاری اقتصادی بیان کرد: در مباحث اقتصادی اهداف مورد نظر سیاستگذار بایستی سازگار بوده و همه ارکان اقتصاد را در یک مجموعه ببیند. برای مثال، چنانچه هدف کاهش و تثبیت تورم است، بایستی به آثار جانبی سیاستهای پیشنهادی بر رشد اقتصادی نیز توجه نمود. لذا به تبع آن می‌بایستی در ارزیابی عملکرد سیاستهای خویش ابزار اندازه‌گیری دقیقی که همه مشخصه‌ها را در بر بگیرد به کار ببندد. از طرف دیگر، به منظور سیاستگذاری و درس‌پذیری از گذشته نیاز به ابزارهایی است که به کمک آن بتوان آینده را پیش‌بینی کرد. امروزه بر این باوریم که باید از مدل‌های پیش‌بینی برای بهره بردن در ساختن آینده استفاده کنیم.

رییس کل بانک مرکزی افزود: با توجه به این عوامل؛ پیش‌بینی با حداقل خطا، موجب اتخاذ تصمیمات بهینه می‌گردد. بر این اساس کیفیت پیش‌بینی که منتج از کیفیت داده‌ها و نحوه مدل‌سازی است، بسیار حائز اهمیت خواهد بود. ضمن پیش‌بینی آینده، می‌توان در مورد ساختن آن خوب فکر و عمل کرد و این مهم در سایه نگرش سیستمی محقق خواهد شد.

سیف در خصوص نیازهای آماری خاطرنشان کرد: با گسترش اقتصاد بین‌الملل و رقابت‌های جهانی و با توجه به اهمیت سیاست‌های دولت‌ها و سیاستگذاری‌های بانک‌های مرکزی، دقت تصمیم‌گیری‌ها بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است. از جمله نیازهای آماری کشور می‌توان به احصاء خلاءهای اطلاعاتی موجود، تشکیل بانک‌های اطلاعاتی و توسعه آمارهای ثبتی، جلوگیری از تشتت و سردرگمی آماری، آموزش عمومی آمار، ترغیب افراد مستعد به تحصیل در این رشته و تجدید نظر در متون دانشگاهی اشاره نمود.

رییس کل بانک مرکزی با بیان اینکه امروزه آمار و اطلاعات دقیق یکی از ابزارهای اساسی برای هدایت برنامه‌ها و تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی محسوب می‌گردد و تا حد زیادی توانسته است به نیازها پاسخ دهد اضافه نمود: ولی همواره این سوال مطرح است که در آینده چه اتفاقی رخ خواهد داد و نیازهای بشری تا چه اندازه تغییر خواهد کرد. بدون شک با توسعه آمارهای ثبتی و تشکیل بانکهای اطلاعاتی گسترده نیازهای آماری نیز از جنبه‌های نظری و کاربردی دستخوش تغییرات نهادی خواهد شد. قاعدتا با گسترش این حوزه سوالات پیچیده‌تر و دقیق‌تر شده و انتظار از سطح پاسخ نیز

- مدل سازی رگرسیونی تحت شرایط نایقینی / ۱۷ مهر ۱۳۹۲ / پژوهشکده آمار

برگزاری همایش ها

- اولین همایش اعضای کمیته های تخصصی شورای برنامه ریزی ستاد ملی بزرگداشت سال جهانی آمار در تاریخ ۲۸ فروردین ماه ۱۳۹۲ در سالن شهید دهشور دانشگاه تهران
- سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در تاریخ ۲۱- ۲۰ شهریور ۱۳۹۲ در دانشگاه سیستان و بلوچستان
- نشست بررسی راهکارهای توسعه کاربرد آمار در تولید کالا و خدمات و چالش های فراروی آن در تاریخ ۳ مهرماه ۱۳۹۲ در مرکز آمار ایران
- همایش روز آمار و برنامه ریزی در تاریخ ۱ آبان ماه ۱۳۹۲ در وزارت کشور
- همایش آمار و کاربران در تاریخ ۲۹ آبان ۱۳۹۲ در دانشگاه علامه طباطبائی
- همایش تحلیل نتایج سرشماری ۱۳۹۰ در تاریخ ۶- ۵ آذر ماه ۱۳۹۲ در دانشگاه تربیت مدرس
- همایش راهکارهای ارتقای فرهنگ آماری و اخلاق حرفه ای در تاریخ ۱۳ آذر ۱۳۹۲ در دانشگاه تهران
- همایش نقش آمار در پژوهش در تاریخ ۲۷ آذر ۱۳۹۲ در دانشگاه تربیت مدرس

سایر فعالیت ها

- انتشار ماهانه ویژه نامه ی سال جهانی آمار
- راه اندازی وبگاه سال جهانی آمار به آدرس <http://stat2013.srtc.ac.ir>
- اطلاع رسانی از طریق رسانه ها و جراید
- برگزاری سخنرانی های عمومی و کارگاه های آموزشی در دانشگاه ها و مراکز علمی
- تهیه ی بنر به منظور اطلاع رسانی سال جهانی آمار و انتشار آن در سطح شهر تهران
- تهیه و انتشار مقاله های عمومی به منظور ارتقای سواد آماری
- اقدام برای تصویب ماده ی قانونی در مجلس شورای اسلامی برای برگزاری سال جهانی آمار

به همین اندازه افزایش خواهد یافت و پنجره های جدیدی را خواهد گشود. وی توجه به وجوه آمار و اطلاعات بیشتری نظیر آمار و اطلاعات مربوط به رقابت پذیری، تسهیل کسب و کار، محیط زیست، توسعه پایدار و سایر مضامین بر اساس سند چشم انداز را لازم خواند و افزود: متأسفانه به دلیل مغفول ماندن تهیه یا انتشار به موقع برخی از آمارها، در مقایسه های بین المللی، رتبه کشورمان در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و سیاسی پائین تر از برخی از کشورهای منطقه قرار گرفته است. این درحالی است که به طور شهودی وضعیت شاخص های مورد مقایسه در کشور ما بالاتر از کشورهایی است که صرفاً به دلیل وجود شاخص های مذکور در مجموعه آمارهای مورد مقایسه در رتبه بالاتری قرار گرفته اند. نکته اینجا است که بسیاری از آمارها با توجه به توان بالقوه مراکز تولید کننده آمارهای رسمی کشور قابل تهیه است.

• مجتمع آموزش عالی بم

با تشکر از آقای موسی عبدی، نماینده انجمن

برگزاری دوازدهمین کنفرانس سیستم های هوشمند ایران

گروه آمار با مشارکت گروه های ریاضی، کامپیوتر، IT و مهندسی برق، مکانیک و صنایع مجتمع آموزش عالی بم و دانشکده برق و کامپیوتر دانشگاه شهید باهنر کرمان دوازدهمین کنفرانس سیستم های هوشمند ایران را از ۱۵ لغایت ۱۷ بهمن ماه ۱۳۹۲ برگزار کرد. در این کنفرانس مقالات متعددی از پژوهشگران رشته آمار در زمینه های مختلف آمار و احتمالات فازی، داده کاوی و زمینه های مشترک با سیستم های هوشمند در کنفرانس ارائه گردید. خانم دکتر جبین هی یون به عنوان سخنران کلیدی از دانشگاه یونسی کره جنوبی در این کنفرانس شرکت داشتند و سخنرانی ایشان تحت عنوان

F-transformation and its application

مورد توجه حاضرین در جلسه قرار گرفت.

• پژوهشکده آمار

با تشکر از خانم مرجان صادقی، نماینده انجمن

خلاصه ای از فعالیت های انجام شده توسط یا با همکاری و حمایت پژوهشکده آمار ایران به مناسبت سال جهانی آمار به شرح زیر می باشد:

برگزاری کارگاه های یک روزه به مناسبت سال جهانی آمار

- روش تحقیق در حوزه ی سنجش و اندازه گیری / ۴ شهریور ۱۳۹۲ / سازمان سنجش آموزش کشور
- بهینه سازی در حوزه صف بندی (مقدماتی) / ۳ مهر ۱۳۹۲ / سازمان سنجش آموزش کشور
- نمونه گیری و کاربرد آن در مراکز صنعتی / ۱۳ مهر ۱۳۹۲ / سازمان سنجش آموزش کشور

۲- در ابتدای آذرماه سال ۱۳۹۲ امتحان جامع اولین دوره دانشجویان دکتری رشته آمار در دو مرحله و با حضور داوران محترم آقایان دکتر محسن محمدزاده و دکتر جعفر احمدی و خانمها دکتر سارا جمهوری و دکتر فاطمه یوسفزاده برگزار گردید.

• دانشگاه تبریز

با تشکر از آقای دکتر هژیر حومه‌ای، نماینده انجمن

۱- آقای دکتر حسین بیورانی به عنوان سرپرست گروه آمار معرفی گردیدند.

۲- مدارک لازم جهت جذب دانشجو در مقطع دکتری آمار، پس از تصویب دانشگاه تبریز جهت بررسی به تهران ارسال گردید.

• دانشگاه تربیت مدرس

با تشکر از آقای دکتر موسی گل‌علی زاده، نماینده انجمن

گزارش همایش نقش آمار در پژوهش

گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس با همکاری انجمن آمار ایران، مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار، صندوق جمعیت ملل متحد و انجمن علمی دانشجویی آمار در راستای برنامه‌های ستاد ملی سال جهانی آمار در هفته پژوهش ۲۷ آذرماه ۱۳۹۲ اقدام به برگزاری همایش نقش آمار در پژوهش کرد.

در ابتدای مراسم آقای دکتر گل‌علی‌زاده دبیر همایش و مدیر گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس ضمن خوش آمدگویی به مهمانان، روند برگزاری همایش را توضیح دادند و از مجریان برگزاری همایش تقدیر و تشکر کردند و در ادامه به معرفی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس پرداختند.

سپس آقای دکتر نادر نعمت‌اللهی عضو محترم هیئت مدیره انجمن آمار ایران به نمایندگی از آقای دکتر محمدزاده رئیس انجمن آمار ایران و رئیس شورای برنامه‌ریزی سال جهانی آمار، گزارشی از فعالیت‌های این شورا و کمیته‌های ۸ گانه آن ارائه دادند و خاطر نشان کردند این اقدامات و فعالیت‌ها در سال‌های آتی نیز ادامه پیدا خواهد کرد.

- اقدام برای اخذ مصوبه از هیئت دولت برای برگزاری سال جهانی آمار
- اعلام آمادگی برای همکاری در امور آماری به دولت
- اقدام برای تصویب نظام آمارشناسی در مجلس شورای اسلامی ایران
- برنامه‌ریزی برای پیشنهاد اصلاح برنامه‌های رشته آمار
- افتتاح موزهی آمار همزمان با سال جهانی آمار

اعلام برنامه‌های وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های مختلف از جمله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت امور خارجه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بیمه‌ی مرکزی ایران، سازمان بهزیستی کشور، سازمان سنجش آموزش کشور، کمیته امداد امام خمینی، استانداردهای سراسر کشور، خانه‌ی ریاضیات اصفهان، خانه‌ی آمار اصفهان و ... به منظور بزرگداشت سال جهانی آمار

- برگزاری مسابقه وبلاگ نویسی
- برگزاری مسابقه شعار برتر سال جهانی آمار
- برگزاری مسابقات دانش آموزی آمار
- برگزاری مسابقات دانشگاهی در زمینه آمار
- پیگیری برنامه‌های مربوط به ارتقای سواد آماری و فرهنگ آماری
- پیشنهاد راهکارهای حمایت از تشکلهای آماری و بخش خصوصی
- پیشنهاد راهکارهای بهبود آموزش مدرسه‌ای
- راه اندازی بانک اطلاعاتی آمارشناسان و پژوهش‌های آماری
- اقدام برای چاپ تمبر یادبود سال جهانی آمار
- آسیب شناسی رشته آمار و مشکلات دانش‌آموختگان آمار
- چاپ کتاب‌های عمومی در زمینه کاربرد آمار
- برگزاری مراسم بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در استانداری‌ها، وزارت‌خانه‌ها و دانشگاه‌ها

• دانشگاه بیرجند

با تشکر از آقای دکتر نیلی ثانی، نماینده انجمن

۱- در ۲۸-۲۷ آذرماه ۱۳۹۲ دوازدهمین کارگاه فرایندهای تصادفی و کاربردهای آن با حضور جمعی از مدعوین، همکاران، دانشجویان تحصیلات تکمیلی و سایر علاقمندان و با خوشامدگویی ریاست محترم دانشگاه بیرجند به شرکت کنندگان برگزار گردید.

اولین همایش استانی آمار و کاربردهای آن به میزبانی دانشگاه سیستان و بلوچستان با همکاری انجمن علمی دانشجویی آمار، معاونت فرهنگی و گروه آمار دانشگاه سیستان و بلوچستان در تاریخ ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۳ برگزار می‌شود.

از کلیه دانشجویان در تمامی رشته‌ها و مقاطع دعوت می‌شود مقالات خود را در زمینه محورهای همایش به دبیرخانه کنفرانس ارسال کنند. هدف اصلی این همایش بسط و گسترش مفاهیم آمار و کاربردهای آن در جامعه است. در این همایش، همچنین مسابقه دانشجویی در زمینه آمار با عنوان سواد آماری برنامه‌ریزی شده که به افراد برتر هدایای ارزنده‌ای اهدا می‌شود. همایش آمار و کاربردهای آن در نظر دارد به منظور تشویق متخصصان و پژوهشگران بخش ویژه‌ای را به مقالات اختصاص دهد و مقالات پذیرفته شده همایش را در ویژه نامه‌ای منتشر می‌کند. همچنین به مقالات برتر، لوح تقدیر و هدایای ویژه‌ای اهدا می‌گردد. وبگاه همایش: <http://amarusb.blogfa.ir>

۲- مراسم معارفه دانشجویان جدیدالورود آمار (ورودی بهمن ۱۳۹۲)
با همکاری انجمن علمی-دانشجویی آمار دانشکده ریاضی و حضور مدیر و اعضای هیات علمی گروه آمار و کامپیوتر در روز چهارشنبه هفتم اسفندماه در سالن سینما-تئاتر دانشگاه برگزار گردید. در این مراسم علاوه بر آشنایی دانشجویان جدیدالورود با اعضای هیئت علمی گروه آمار و کامپیوتر، برخی فعالیت‌های انجمن علمی-دانشجویی آمار در سالهای اخیر معرفی گردید که مورد توجه حضار قرار گرفت.

۳- نشریه انجمن علمی دانشجویی آمار دانشگاه سیستان و بلوچستان
در ششمین دوره جشنواره ملی حرکت (ویژه دستاوردهای انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌های کشور) در بخش نشریات علوم پایه با اهدای تندیس برگزیده گردید. برخی دیگر از فعالیتهای سالهای اخیر این انجمن عبارتند از:

- تشکیل جلسات هفتگی انجمن در زمینه مسائل پیش روی انجمن و تصمیم‌گیری برای آنها.
- ایجاد و به روز رسانی وبلاگ علمی amarusb.blogfa.com
- تهیه برخی از جزوه‌های درسی و پکیج کامل نرم افزارهای آماری.
- جذب هیات تحریریه و چاپ پنج شماره گاهنامه نشریه پراش.
- برگزاری چند دوره جلسه معارفه دانشجویان جدیدالورود.
- برگزاری چند دوره همایش آماری با حضور اساتید محترم آمار.

در ادامه برنامه‌های همایش سرکار خانم سودابه احمدزاده نماینده صندوق جمعیت ملل متحد در ایران ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های این نهاد در کشور، به تشریح همکاری‌های این نهاد با پژوهشکده آمار و دانشگاه تهران پرداختند و مولفه‌های جمعیتی کشور نظیر پیری جمعیت و مسئله زنان سرپرست خانوار را مطرح کردند.

پس از آن استاد گرانقدر آقای دکتر محمدرضا مشکانی در سخنانی به تشریح نقش آمار در پربرتر شدن پژوهش پرداختند. از نظر این استاد ارجمند، نقش آمار در تمام مراحل پژوهش جاری و ساری است. در ادامه ایشان ضمن بیان مراحل مختلف یک پژوهش، تفاوت بین آزمایش و مشاهده را توضیح دادند و به کاربرد آمار در پژوهش‌های علمی در زمینه‌های مختلف اشاره کردند.

در ادامه آقای دکتر محمدقلی یوسفی عضو هیات علمی گروه برنامه‌ریزی و توسعه اقتصادی دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی در سخنانی با عنوان آمار برای دنیای واقعی، به تشریح کارکردها و کاربردهای علم آمار در زمینه اقتصاد پرداختند. ایشان با اشاره به وجود مفاهیم و تعاریف مختلف برای شاخص‌های اقتصادی، دلیل تناقض بین آمارهای اقتصادی از طرف ارگانها و افراد مختلف را توضیح دادند و اهمیت فراهم ساختن مدل‌هایی متناسب با فرهنگ و اجتماع ایرانی به جای استفاده از مدل‌های اقتصادی تهیه شده برای کشورهای دیگر را خاطر نشان کردند.

سپس استاد ارجمند آقای دکتر عین‌اله پاشا سخنرانی کردند. ایشان ضمن اشاره به روند تاریخی تکامل علم، به نقش باورهای غلط در جلوگیری از پیشبرد علم پرداختند. در ادامه تفاوت بین قیاس و استقرا را بیان کرده و جایگاه آنها را در احتمال و آمار توضیح دادند و به اهمیت مشاهده در فعالیت‌های پژوهشی پرداختند.

• دانشگاه سیستان و بلوچستان

با تشکر از آقای دکتر منصور آقابابایی، نماینده انجمن

۱- اولین همایش استانی آمار و کاربردهای آن

این کارگاه با همکاری انجمن‌های علمی دانشجویی دانشکده علوم اداری و اقتصادی و دانشکده علوم ریاضی در روز چهارشنبه ۱۳۹۲/۹/۶ در محل دانشکده علوم اداری و اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد برگزار گردید.

در این کارگاه برخی از کاربردهای آمار در علوم اداری و اقتصادی مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و دانشجویان تحصیلات تکمیلی به طرح نکات و مشکلات مربوطه در تحلیل داده‌های مرتبط پرداختند. مدرس این کارگاه آقای دکتر مهدی جباری نوقابی بودند.

۳- سخنرانی دانشجوی دکتری موسسه تحقیقاتی کارلسروهه آلمان در دانشگاه فردوسی مشهد

به منظور آشنایی دانشجویان گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد، سمینار هفتگی این گروه آموزشی در تاریخ ۱۳ آذرماه ۱۳۹۲ به سخنرانی آقای علیرضا عدالتی دانشجوی دکتری موسسه تحقیقاتی کارلسروهه آلمان با عنوان «مقدمه‌ای بر کاربرد آمار در بیمه» اختصاص یافت. در این سمینار، ابتدا شمایی کلی از فرآیند بیمه‌گری ارائه شد. سپس اجزای این فرآیند از دیدگاه آماری مورد بررسی قرار گرفت. در پایان، درس «شبیه سازی صنعت بیمه» که برای آموزش دانشجویان و فعالان صنعت بیمه در کشور آلمان استفاده می‌شود، به طور خلاصه معرفی شد.

• دانشگاه یزد

با تشکر از آقای دکتر علی دولتی، نماینده انجمن

۱- آقای دکتر سید محسن میرحسینی عضو هیات علمی گروه آمار، پس از اتمام تحصیلات دکتری خود در دانشگاه فردوسی مشهد، از بهمن ماه ۱۳۹۲ مشغول به کار شدند.

۲- آقای دکتر علی دست برآورده بورسیه گروه آمار، پس از اتمام تحصیلات دکتری خود در دانشگاه فردوسی مشهد، از اسفند ماه سال ۱۳۹۲ به جمع همکاران گروه آمار پیوستند.

• برگزاری چند دوره کارگاه آموزش نرم افزار، پژوهش و مسابقه دانشجویی با موضوع آمار.

• دانشگاه شیراز

با تشکر از خانم دکتر زمانی، نماینده انجمن

۱- آقای دکتر علیرضا نعمت‌اللهی به درجه استادی ارتقا پیدا کردند.

۲- خانم دکتر لاله تفکری، از فارغ‌التحصیلان بخش آمار دانشگاه شیراز، به عنوان استادیار همکاری خود را با این بخش آغاز نمودند.

۳- به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی، مراسمی در بخش آمار دانشگاه شیراز با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان برگزار گردید. مراسم با تلاوت آیاتی از قرآن مجید و نواخته شدن سرود جمهوری اسلامی آغاز شد و سپس با سخنرانی آقای دکتر بهالدینی، ریاست محترم دانشکده علوم، ادامه یافت. سپس، دکتر علیرضا نعمت‌اللهی، ریاست محترم بخش آمار، در مورد روز آمار و برنامه‌ریزی و اهمیت نظام آمارشناسی سخنرانی ایراد کردند. مراسم با سخنرانی دکتر جواد بهبودیان، از پیشکسوتان بخش آمار دانشگاه شیراز، ادامه یافت و در پایان از دانشجویان ممتاز با اهدای لوح تقدیر قدردانی به عمل آمد. همچنین مراسم جداگانه‌ای جهت آشنایی هر چه بیشتر دانشجویان تحصیلات تکمیلی با اساتید بخش آمار و گرایش آنها و نیز مقررات آموزشی در دانشگاه شیراز برگزار گردید.

• دانشگاه فردوسی مشهد

با تشکر از آقای دکتر مصطفی رزمخواه، نماینده انجمن

۱- کارگاه اشتباهات رایج آماری در تحلیل داده های مالی:

برای آشنایی مدیران و کارشناسان موسسات دولتی به‌ویژه اساتید و دانشجویان رشته‌های حسابداری و اقتصاد با اشتباهات رایج آماری در تحلیل داده‌های مالی، در حاشیه یازدهمین همایش سراسری حسابداری ایران، کارگاه آموزشی اشتباهات رایج آماری در تحلیل داده های مالی در روز پنج شنبه

۱۳۹۲/۷/۱۸ در دانشکده علوم اداری و اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد. آقایان دکتر ناصررضا ارقامی، دکتر مجید سرمد و دکتر مهدی جباری نوقابی مدرسین این کارگاه بودند.

۲- کارگاه آموزشی کاربرد آمار در اقتصاد، مدیریت و حسابداری:

به نام خدا
دوازدهمین کنفرانس آمار ایران
۳ الی ۵ شهریور ماه ۱۳۹۳
دانشگاه رازی کرمانشاه
اطلاعیه شماره ۳

با یاری خداوند متعال، دانشگاه رازی کرمانشاه با همکاری انجمن آمار ایران، دوازدهمین کنفرانس آمار ایران را از ۳ تا ۵ شهریور ماه ۱۳۹۳ برگزار می‌کند. بدین وسیله هزینه‌های شرکت در دوازدهمین کنفرانس آمار ایران به شرح زیر به اطلاع علاقمندان رسانده می‌شود.

اعضای انجمن آمار ایران	دانشجویان تحصیلات تکمیلی	ثبت نام آزاد	ثبت نام به موقع (تا ۱۳۹۳/۴/۱۰)
۲۳۰۰۰۰۰ ریال	عضو انجمن ۱۴۰۰۰۰۰ ریال غیر عضو ۱۶۰۰۰۰۰ ریال	۲۶۰۰۰۰۰ ریال	
۲۷۰۰۰۰۰ ریال	۱۸۰۰۰۰۰ ریال	۳۱۰۰۰۰۰ ریال	ثبت نام با تأخیر (پس از ۱۳۹۳/۴/۱۰)

هزینه‌ی هر وعده غذا مبلغ ۱۴۰۰۰۰ ریال است. همچنین تعداد محدودی خوابگاه مجردی دانشجویی به منظور اسکان شرکت کنندگان در نظر گرفته شده است. هزینه‌ی اقامت به ازای هر شب برای هر نفر با صبحانه ۱۴۰۰۰۰ ریال و ظرفیت هر اتاق حداکثر ۴ نفر خواهد بود. شرکت کنندگان در کنفرانس مجموع هزینه‌های ثبت نام، غذا و اسکان انتخابی را منحصراً به شماره حساب زیر واریز نمایند.

بانک ملی، شعبه مرکزی کرمانشاه، کد شعبه ۵۷۰۱	بانک
درآمدهای اختصاصی دانشگاه رازی	صاحب حساب
۲۱۷۷۳۳۳۷۰۲۰۰۹	شماره‌ی حساب
IR-۸۷۰۱۷۰۰۰۰۰۰۲۱۷۷۳۳۳۷۰۲۰۰۹	شماره‌ی شب

هزینه‌های کنفرانس باید از طریق حضور در شعبه بانک و تکمیل "فیش" یا "دستور واریز" پرداخت شوند. پرداخت غیرحضوری (اینترنت بانک، همراه بانک و ...) قابل قبول نیست. در صورت پرداخت از شعب بانک ملی، از فیش‌های سه نسخه‌ای استفاده نمایید و از نسخه‌ی رسید صاحب حساب اسکن خوانا تهیه کنید. همراه داشتن اصل نسخه‌ی رسید صاحب حساب در زمان پذیرش در کنفرانس ضروری است. در صورت پرداخت از شعب سایر بانک‌ها (توسط سامانه‌ی پایا)، از پشت و روی فرم دستور واریز مستقیم که دارای چاپ ماشینی است اسکن تهیه کنید. همراه داشتن اصل این فرم در زمان پذیرش در کنفرانس ضروری است. با مراجعه به پایگاه اینترنتی کنفرانس به آدرس <http://isc12.razi.ac.ir> اسکن خوانا از فیش واریزی (نسخه‌ی رسید صاحب حساب یا فرم دستور واریز مستقیم با چاپ ماشینی) را همراه با مشخصات خواسته شده در فرم در نظر گرفته شده در پایگاه اینترنتی کنفرانس وارد نمایید تا ثبت نام شما مورد تایید قرار گیرد. بدیهی است عدم تکمیل فرم ثبت نام و عدم ارسال اسکن فیش هزینه‌های کنفرانس به منزله‌ی انصراف از شرکت در کنفرانس تلقی می‌گردد.

دوازدهمین

کنفرانس

آمار

ایران

۳-۵ شهریور ۱۳۹۳

نشانی:
کرمانشاه
باغ ابریشم
دانشگاه رازی
دانشکده علوم
گروه آمار

کدپستی:
۶۷۱۴۴-۱۵۱۱۱

تلفن و دورنگار:
۰۸۳۱-۴۲۷۴۵۷۳

Email:
isc12@razi.ac.ir

Iranian Statistical Society NewsLetter

Winter 2014, No 81

Razi University
August 25-27, 2014
دانشگاه رازی، ۳ تا ۵ شهریور ۱۳۹۳

دوازدهمین کنفرانس آمار ایران
ISC12

12th Iranian Statistical Conference

دبیرخانه: گرمانشاه، باغ ابریشم، پردیس دانشگاه رازی، گروه آمار
Department of Statistics, Razi University, Kermanshah, Iran
Tel. & Fax: +98(831)4274573 Email: isc12@razi.ac.ir
Website: <http://isc12.razi.ac.ir>

Tel: +98 (21) 66495540
Fax: +98 (21) 66499821
PO Box: 15815-1614
Tehran Iran.
<http://www.irstat.ir>